

Analyzing the consequences of women's empowerment in the decision-making environment of Isfahan metropolis

Pasand Mahdavi Saeidi

Ph.D. Candidate of Urban Planning, Architecture and Urban Planning Faculty, Isfahan (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Mostafa Behzadfar*¹

Professor, Department of Urbanization , Architecture and Urbanization faculty, Science and University of Iran, Tehran, Iran.

Mohammad Masood

Professor, Department of Urban Planning, Architecture and Urbanplanning faculty, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran.

Seyed Mohammad Rashtiyani

Assistant Professor, Department of Urban Planning, Isfahan (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Extended Abstract

Introduction

Empowering women in the decision-making environment of the Isfahan metropolis is regarded as a socio-cultural necessity that plays a key role in enhancing transparency, justice, and efficiency in urban management. This process allows for more accurate attention to women's needs and challenges in urban policymaking. Women's active participation in urban decision-making processes not only increases the diversity of perspectives but also contributes to sustainable development and the fair distribution of urban resources and services, ultimately helping to reduce gender inequalities.

Theoretical Framework

The insufficient participation of women in urban decision-making structures may result in the neglect of crucial issues such as urban safety, access to public services, and work-life balance—all of which have a direct impact on citizens' quality of life. This study draws on theories of social justice, participatory governance, and gender equality to explore the consequences of empowering women, positioning this empowerment as a vital element in improving urban management outcomes.

1. Corresponding Author: behzadfar@iust.ac.ir

This article is an excerpt from the first author's doctoral dissertation entitled: "Empowering Women to Improve Their Position in the Urban Decision-Making Environment (Case Study of Isfahan)" with the guidance of the second and third authors and the advisor of the fourth author at the Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan).

Methodology

This study is qualitative, applied in its objective, and exploratory in its methodological approach. The statistical population includes the legal boundaries of the Isfahan metropolis in the year 2024 (1403 Hijri-Shamsi). Data collection tools include interviews and questionnaires. A one-sample t-test was used for data analysis. The sample size for the questionnaire includes 400 employed women in governmental, semi-governmental, and private organizations, selected randomly. Additionally, the interview sample consists of 20 experts chosen through purposive sampling.

Result and discussion

The research findings indicate that out of 84 basic themes related to the consequences of women's empowerment in the Isfahan metropolis, only 20 are above the average level. The overall average score for these themes is 2.7922, which reflects an undesirable situation. Among the themes, only "eliminating discrimination" and "life and health" scored above average. The negative values of the t-statistics for most themes further emphasize the overall weak and unsatisfactory state of women's empowerment outcomes in this context.

Conclusion

The results suggest that the consequences of women's empowerment in the decision-making environment of the Isfahan metropolis are generally at a weak and undesirable level. The low average scores and negative t-statistic values underscore the need for a comprehensive policy review and the implementation of proactive strategies to enhance women's participation in urban governance. Strengthening women's roles in decision-making structures is essential for achieving more equitable, effective, and accountable urban management.

Keywords: Women's Empowerment, Consequences, Decision-Making Environment, Isfahan

Citation:

Mahdavi Saeidi, P., Behzadfar, M., Masood, M & Rashtiyani, SM. (2025). Analyzing the consequences of women's empowerment in the decision-making environment of Isfahan metropolis. *Journal of Urban Studies on Space and Place*, 8(33), 71-94. <https://doi.org/10.22034/jspr.2025.2055358.1119>

DOI: <https://doi.org/10.22034/jspr.2025.2055358.1119>

URL: https://jspr.jdisf.ac.ir/article_724336.html?lang=en

Copyrights:

©2023 by the authors. Published by Journal of Urban Studies on Space and Place.

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)).

تحلیل پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان^۱

پسند مهدوی سعیدی

دانشجوی دکتری رشته شهرسازی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

مصطفی بهزادفر^{۲*}

استاد گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران.

محمد مسعود

استاد گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

سید محمد رشتیان

استادیار گروه شهرسازی، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم‌گیری کلان‌شهر اصفهان، به‌عنوان ضرورتی اجتماعی و فرهنگی، به تقویت شفافیت، عدالت و کارایی در مدیریت شهری منجر می‌شود و از این طریق، نیازها و چالش‌های خاص جمعیت زنان در سیاست‌گذاری‌های شهری به‌طور دقیق‌تری مدنظر قرار می‌گیرد. حضور فعال زنان در فرایندهای تصمیم‌گیری شهری اصفهان، ضمن افزایش تنوع دیدگاه‌ها، به توسعه پایدار و توزیع عادلانه منابع و امکانات شهری کمک می‌کند و زمینه را برای کاهش نابرابری‌های جنسیتی فراهم می‌آورد. نبود مشارکت کافی زنان در ساختارهای تصمیم‌گیری کلان‌شهر اصفهان، به نادیده گرفتن موضوعات مهمی، مانند امنیت شهری، دسترسی به خدمات عمومی و تعادل بین کار و زندگی منجر می‌شود که تأثیر مستقیمی بر کیفیت زندگی تمام شهروندان دارد. از این رو، هدف این پژوهش تحلیل پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان است. پژوهش حاضر از نوع کیفی، از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش‌شناسی اکتشافی است. جامعه آماری شامل محدوده قانونی کلان‌شهر اصفهان در سال ۱۴۰۳ است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه و پرسش‌نامه است. از آماره T تک‌نمونه‌ای برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. حجم نمونه برای توزیع پرسش‌نامه شامل ۴۰۰ نفر از زنان شاغل در سازمان‌ها و نهادهای حاکمیتی، دولتی و خصوصی کلان‌شهر اصفهان است که به‌صورت تصادفی بین شهروندان توزیع شده است. حجم نمونه برای مصاحبه شامل ۲۰ نفر از خبرگان است که بر اساس نمونه‌گیری هدفمند صورت گرفته است. نتایج پژوهش بیانگر آن است که از مجموع ۸۴ مضمون پایه مربوط به پیامدهای مقتدرسازی زنان کلان‌شهر اصفهان تنها ۲۰ مورد بالاتر از سطح میانگین هستند. همچنین مجموع میانگین کل مضامین پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان برابر با ۲/۷۹۲۲ است که بیانگر وضعیت نامطلوب

۱. این مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول با عنوان: (مقتدرسازی زنان به منظور ارتقای جایگاه آنان در محیط تصمیم شهری (مورد پژوهی اصفهان) با راهنمایی نویسنده دوم و سوم و مشاور نویسنده چهارم در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) است.

۲. ایمیل نویسنده مسئول: behzadfar@iust.ac.ir

آن است. در این میان، تنها وضعیت مضامین رفع تبعیض و زندگی و سلامتی، بالاتر از میانگین است. در نتیجه، وضعیت پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ زیرا مجموع مقدار آماره T کل مضامین منفی است و مقدار میانگین کل مضامین نیز پایین‌تر از حد وسط است. واژگان کلیدی: مقتدرسازی زنان، پیامدها، محیط تصمیم، کلان‌شهر اصفهان.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

شهرها به عنوان قلب تپنده تمدن و پیشرفت، همواره صحنه‌ای از دگرگونی‌ها، نوآوری‌ها و تعاملات اجتماعی بوده‌اند. در این فضاها پویا و پیچیده، نقش زنان به عنوان عناصر کلیدی در توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی غیرقابل انکار است. با این حال، برخلاف پیشرفت‌های چشمگیر در سال‌های اخیر، زنان هنوز با چالش‌های متعددی در حوزه‌های مختلف از جمله دسترسی به منابع، فرصت‌های شغلی، مشارکت در تصمیم‌گیری و برخورد با نگرش‌های فرهنگی و اجتماعی روبرو هستند. مقتدرسازی زنان در شهر، فرایندی است که به آن‌ها امکان می‌دهد تا در محیطی امن، عادلانه و پشتیبان، استعدادها و توانمندی‌های خود را شکوفا و نقش مؤثرتری در شکل‌دهی به آینده جامعه ایفا کنند. این فرایند تنها به معنای افزایش حقوق قانونی یا اقتصادی نیست، بلکه شامل تقویت هویت فردی، افزایش اعتماد به نفس، تسهیل دسترسی به آموزش و بهداشت و ایجاد فضاهایی است که صدای زنان به طور برابر شنیده شود. با توجه به اینکه شهرها به عنوان مراکز جمعیتی و اقتصادی جهان، نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌دهی به آینده جوامع ایفا می‌کنند، مقتدرسازی زنان در این فضاها به تحولی عمیق در تمام ابعاد زندگی شهری منجر می‌شود. این تحول نه تنها به وضعیت زنان بهبود می‌بخشد، بلکه به پیشرفت کل جامعه نیز کمک شایانی می‌کند؛ زیرا جوامعی که زنان در آن مقتدرند، از پتانسیل تمام اعضای خود به بهترین شکل بهره‌مند می‌شوند؛ بنابراین، سرمایه‌گذاری در مقتدرسازی زنان در شهرها، ضرورتی اخلاقی و اجتماعی است که به ایجاد شهرهایی امن‌تر، پایدارتر و عادلانه‌تر منجر می‌شود.

تحولات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در جوامع مدرن، نقش زنان را در عرصه‌های مختلف به‌ویژه در حوزه تصمیم‌سازی و مدیریت شهری برجسته‌تر کرده است. در دهه‌های اخیر، توجه به موضوع مقتدرسازی زنان یکی از اهداف اصلی توسعه پایدار و عدالت اجتماعی در سطح جهانی و محلی است. این

رویکرد نه تنها به دنبال کاهش نابرابری‌های جنسیتی است، بلکه به دنبال افزایش مشارکت مؤثر زنان در فرایندهای تصمیم‌گیری کلان‌شهری و بهبود کیفیت زندگی جامعه نیز هست. به بیان بهتر، مقتدرسازی زنان در محیط‌های تصمیم‌گیری شهری به عنوان یکی از مهم‌ترین موضوعات توسعه‌ای در قرن بیست و یکم شناخته می‌شود. این فرایند که شامل افزایش دسترسی زنان به منابع، قدرت تصمیم‌گیری و حضور آنها در سطوح مختلف برنامه‌ریزی و مدیریت شهری است، نقشی کلیدی در ایجاد شهرهای عادلانه‌تر، پایدارتر و شمولی‌تر ایفا می‌کند. با توجه به اینکه شهرها مراکزهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جهان هستند، وجود زنان در فرایندهای تصمیم‌گیری شهری نه تنها به بهبود شرایط زندگی آنها انجام می‌پذیرد، بلکه به ارتقای کیفیت زندگی تمام افراد شهری کمک می‌کند. مقتدرسازی زنان در این زمینه به معنای رفع موانع ساختاری، فرهنگی و اجتماعی موجود در برابر حضور آنها در فضاها و فرایندهای تصمیم‌گیری است. این موضوع به طور عمیق به مسائلی، همچون برابری جنسیتی، مدیریت منابع شهری، طراحی شهری شمولی و توسعه پایدار پیوسته است. از این رو، امروزه، مقتدرسازی زنان یکی از اهداف کلیدی توسعه پایدار در سطح جهانی و محلی است. این فرایند نه تنها به افزایش فرصت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی زنان می‌پردازد، بلکه نقش آن‌ها را در تصمیم‌گیری‌های حیاتی و مدیریت منابع تقویت می‌کند. شهر اصفهان، یکی از مهم‌ترین کانون‌های فرهنگی، اقتصادی و سیاسی ایران، با وجود ظرفیت‌های بالقوه برای پیشرفت و توسعه، همچنان با چالش‌های متعددی در حوزه مشارکت زنان در تصمیم‌گیری‌های شهری مواجه است. مقتدرسازی زنان در این شهر نه تنها به معنای افزایش حضور آن‌ها در موقعیت‌های مدیریتی و تصمیم‌سازی است، بلکه شامل ایجاد زمینه‌هایی برای تغییر الگوهای فرهنگی، اجتماعی و ساختاری است که مانع از بروز استعدادها و توانمندی‌های زنان می‌شود. تحلیل پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم‌سازی کلان‌شهر اصفهان، به بررسی دقیق

عوامل ساختاری، فرهنگی و اقتصادی نیازمند است که هم‌اکنون موانعی در این مسیر ایجاد می‌کنند. از طرف دیگر، این تحلیل باید به فرصت‌ها و مزایایی بپردازد که مقتدرسازی زنان می‌تواند برای توسعه پایدار شهر، بهبود مدیریت منابع و افزایش مشارکت شهروندی به ارمغان آورد. با این حال، این فرایند پیامدهای گسترده و چندبعدی دارد و ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی را در بر می‌گیرد؛ بنابراین، بررسی دقیق این پیامدها نه تنها به درک بهتر نقش زنان در توسعه شهری کمک می‌کند، بلکه راهبردهای مؤثرتری برای ایجاد شهرهایی که به صورت واقعی برای همه قابل دسترس باشند، فراهم می‌آورد. در کلان‌شهر اصفهان، با وجود زمینه‌های فرهنگی، تاریخی و اجتماعی غنی، زنان همچنان با چالش‌های متعددی در دستیابی به حقوق برابر و مشارکت مؤثر مواجه هستند. بررسی پیامدهای مقتدرسازی زنان در این شهر به شناسایی عوامل تسهیل‌کننده و موانع موجود کمک می‌کند و به طراحی سیاست‌های هدفمندتر برای بهبود وضعیت زنان و جامعه به طور کلی منجر می‌شود. مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان، علاوه بر تأثیر مستقیم بر کیفیت زندگی خود زنان، به تحولات مثبتی در ساختارهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی منجر می‌شود. افزایش مشارکت زنان در بازار کار، بهبود دسترسی به آموزش و سلامت و تقویت نقش آن‌ها در فضاهای عمومی و تصمیم‌گیری‌های شهری، همگی از جمله پیامدهای مثبت این فرایند هستند. با وجود این، برای درک دقیق‌تر این پیامدها، به بررسی‌های تحلیلی و داده‌محوری نیاز است که بتواند ابعاد مختلف این موضوع را در قالب شاخص‌های قابل اندازه‌گیری ارزیابی کند. این رویکرد به عنوان چهارچوبی عملی برای برنامه‌ریزی و سنجش پیشرفت در مسیر مقتدرسازی زنان در اصفهان استفاده می‌شود.

سنجش پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان به دلیل تحولات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی این شهر بسیار ضروری است. با توجه به روند رو به رشد مشارکت زنان در عرصه‌های مختلف اجتماعی

و اقتصادی، شناخت دقیق از چالش‌ها و فرصت‌های ناشی از این تحول به برنامه‌ریزی‌های هدفمند برای بهبود کیفیت زندگی آن‌ها و جامعه کمک می‌کند. اصفهان به عنوان یکی از کلان‌شهرهای ایران، با وجود زیرساخت‌های فرهنگی و اقتصادی منحصر به فرد، شاهد تغییراتی در نقش‌های سنتی و مدرن زنان است که به بررسی دقیق پیامدهای اجتماعی، خانوادگی و اقتصادی آن نیاز دارد. این موضوع نه تنها به درک بهتر از وضعیت زنان کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به کاهش نابرابری‌های جنسیتی و ارتقای شاخص‌های توسعه انسانی در این شهر منجر شود؛ بنابراین، تحلیل این پیامدها به عنوان راهکاری مؤثر در جهت تحقق عدالت اجتماعی و توسعه پایدار مدنظر قرار می‌گیرد.

یکی از شکاف‌های پژوهشی در حوزه سنجش پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان، بی‌توجهی به ابعاد چندبعدی و تعاملی این پدیده است. بیشتر مطالعات موجود تنها بر جنبه‌های اقتصادی یا اجتماعی مقتدرسازی تمرکز کرده‌اند و به ندرت به بررسی همزمان ابعاد فرهنگی، سیاسی و روان‌شناختی آن پرداخته شده است. این در حالی است که مقتدرسازی زنان در یک شهر پیچیده و چندلایه مانند اصفهان، تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله بافت فرهنگی-مذهبی منطقه، ساختارهای اجتماعی-اقتصادی خاص شهر و شبکه‌های اجتماعی محلی قرار دارد. بنابراین، نبود پژوهش‌هایی که به طور جامع به بررسی این ابعاد متعدد و نحوه تعامل آن‌ها با یکدیگر بپردازند، یکی از شکاف‌های اصلی در این حوزه به شمار می‌آید. شکاف دیگر، کمبود مطالعات مقایسه‌ای بین مناطق مختلف شهر اصفهان یا بین این شهر و دیگر کلان‌شهرها، مانع از درک عمیق‌تر از الگوها و عوامل مؤثر بر مقتدرسازی زنان شده است. بنابراین، انجام پژوهش‌های این پژوهش به شناسایی دقیق‌تر پیامدهای مقتدرسازی زنان و عوامل کلیدی مؤثر بر آن کمک می‌کند. در این راستا، سنجش پیامدهای مقتدرسازی زنان شهری طی یک فرایند صورت پذیرفته است. به این معنا که ابتدا ادبیات پژوهش و مفهوم‌سازی مقتدرسازی زنان شهری صورت

پذیرفته و پس از آن به استخراج پیامدهای حاصل از این امر از طریق مصاحبه با نخبگان اقدام شده است. در نهایت، پیامدهای مقتدرسازی زنان شهری اصفهان از طریق پرسش‌نامه سنجش شده است.

مبانی نظری

مقتدرسازی به معنای دادن قدرت و اختیار است (Reza&Yasmin, 2019) و فرایندی است که افراد و گروه‌های غیرتوانمند را قادر می‌سازد تا قدرت کنترل بر زندگی خود و توانایی انتخاب‌های راهبردی زندگی را به دست گیرند (Toufique, 2016). از این رو، این فرایند اجتماعی چندبعدی به افراد کمک می‌کند تا بر زندگی خود کنترل داشته باشند. این فرایندی است که قدرت را در افراد تقویت می‌کند تا در زندگی خود، اجتماعات و در جامعه‌شان از طریق اقدام در مورد موضوعاتی که آن‌ها را مهم تعریف می‌کند، استفاده شود (Endalcachew, 2016) و از طریق آن فرد توانایی تعیین سرنوشت را به دست آورد، یعنی زندگی‌ای را که برایش ارزش قائل است (Galîa et al., 2019). کابیر مقتدرسازی را به عنوان تغییری تعریف کرد که به گسترش توانایی افراد برای انتخاب زندگی استراتژیک در شرایطی اشاره دارد که قبلاً این توانایی از آن‌ها سلب شده بود (Kabeer, 1999). مقتدرسازی برای یک زن به معنای ترکیبی از تغییرات در آرزوها و دستاوردهای اوست، یعنی اینکه بتواند انتخاب‌های زندگی خود را برای تعقیب اهدافش تعریف کند (Kuma&Godana, 2022). همین‌طور وسیله‌ای برای کسب اطمینان از توانایی‌ها و پتانسیل‌های خود است. مقتدرسازی ظرفیت تصمیم‌گیری یک فرد و قدرت در دست گرفتن کنترل منابع را نشان می‌دهد. این اصطلاح به عنوان فرایند توانمندسازی افراد ناتوانی تعریف شده که می‌تواند با به دست آوردن کنترل زندگی خود، وضعیت خود را تغییر دهند (Akram et al., 2015). اصطلاحات کلیدی که در ارتباط با مقتدرسازی در بسیاری از مطالعات استفاده شده عبارت‌اند از: انتخاب، گزینه، کنترل و قدرت (Malhotra et al., 2002). مقتدرسازی به عنوان ظرفیت یک گروه یا فرد برای انتخاب مؤثر،

یعنی انتخاب و سپس تبدیل آن انتخاب‌ها به اقدامات و نتایج مطلوب تعریف می‌شود (Malhotra&Schuler, 2022) و برای نشان دادن طیف وسیعی از مفاهیم و مقتدرسازی به عنوان افزایش دارایی‌ها و قابلیت‌های افراد و گروه‌های مختلف برای تعامل، تأثیرگذاری و پاسخگو نگه داشتن نهادهایی که بر آن‌ها تأثیر می‌گذارند، استفاده شده است (Malhotra&Schuler, 2022; Kabeer, 2005). این فرایند به صورت مستقیم دیده نمی‌شود و مقتدرسازی هم حقوق و هم مسئولیت‌هایی را به همراه دارد و ممکن است به محدود شدن برخی از آزادی‌ها منجر شود (Mahmud et al., 2012). از این رو موضوعی قابل توقف نیست، فرایند بهبود مستمر در زمینه محیط اجتماعی-اقتصادی است (Reza, 2018)؛ بنابراین، مفهوم سازه‌ای است که افراد و نقاط قوت و شایستگی‌ها، سیستم‌های کمکی طبیعی، رفتارهای فعالانه را به سیاست‌های اجتماعی و تغییرات اجتماعی پیوند می‌دهد. مقتدرسازی فرایندی است که مرزهای بین حوزه عمومی و خصوصی را می‌شکند و از امر شخصی به امر اجتماعی، که حس شخصی و اشتراکی را به هم متصل می‌کند، خارج می‌شود. مقتدرسازی فرایند بهبود مستمر است، اگرچه ممکن است نتیجه این فرایند را مقتدرسازی نیز نامید، اما، به طور مشخص‌تر، نتیجه مقتدرسازی باید خود را به صورت توزیع مجدد قدرت بین افراد، جنسیت‌ها، گروه‌ها، طبقات، کاست‌ها، نژادها، گروه‌های قومی یا ملت‌ها نشان دهد. برای مقتدرسازی، فرد به توانایی فکری، ظرفیت تصمیم‌گیری، قدرت مقتدرانه و کاهش نابرابری جنسیتی نیاز دارد (Reza&Yasmin, 2019). مقتدرسازی به وضعیتی اطلاق می‌شود که افراد ناتوان کنترل بیشتری بر منابع و ایدئولوژی‌ها به دست می‌آورند و با اصطلاحاتی، مانند خودمختاری، قدرت، موقعیت و نمایندگی همراه بوده است. از سال ۱۹۹۰، زنان به عنوان عوامل اصلی توسعه پایدار شناخته شده‌اند و برابری و مقتدرسازی زنان به عنوان محوری برای رویکردی جامع‌تر جهت ایجاد الگوها و فرایندهای جدید توسعه پایدار تلقی می‌شود (Singh&Singh, 2020).

از این رو، مقتدرسازی زنان رایج شد. زنان در خصوص به دست آوردن کنترل بر زندگی خود و مشارکت در تصمیم‌گیری‌هایی که بر آن‌ها در خانه و جامعه تأثیر می‌گذارد، در دولت و سیاست‌های توسعه بین‌المللی شرکت می‌کردند (Reza&Yasmin, 2019).

توانمندسازی زنان به معنای توانایی آنان در تصمیم‌گیری و تأثیرگذاری بر نتایج مهم برای خود و خانواده‌شان است (Akram et al., 2015). این فرایند، دامنه انتخاب‌های در دسترس زنان را گسترش می‌دهد و به نتایجی منجر می‌شود که بازتاب‌دهنده ترجیحات و ارزش‌های زنان هستند (Kabeer, 2005).

مقتدرسازی زنان از مقتدرسازی سایر گروه‌های محروم، به دلیل مسائل خاص زنان، مانند پویایی‌های خانوار و خانوادگی و روابط قدرت بین زن و مرد، جداسازی (Malhotra&Schuler, 2022) و فرایندی است که آگاهی، بدیل‌ها، منابع، صدا، عاملیت و مشارکت، بخشی جدایی‌ناپذیر از آن هستند (Sanawar, 2018). کمیسیون زنان و توسعه، چهارچوب و روش‌شناسی مقتدرسازی را طراحی کرد. کمیسیون بر این نظر بود که مقتدرسازی در دو سطح، یعنی فردی و جمعی رخ می‌دهد. اما مدل قبلی عمدتاً جنبه‌های فردی مقتدرسازی را برجسته می‌کرد و چهار مفهوم اصلی مقتدرسازی را که دارایی‌ها، دانش، اراده و ظرفیت هستند، شناسایی کرد. این مدل منابع را به دارایی (منابع مادی که قدرت اقتصادی بیشتری به فرد می‌دهد) و دانش (تکنیک‌ها، آموزش، سواد و مهارت‌های تحلیل انتقادی را در اختیار افراد قرار می‌دهد) تقسیم می‌کند. اراده به‌عنوان قدرت یا قدرت روانی در درون فرد برای انتخاب خود و به‌دنبال آن ظرفیتی تعریف می‌شود که به‌عنوان داشتن فرصت برای استفاده از منابع (دارایی، دانش و اراده)، تصمیم‌گیری و بر عهده گرفتن مسئولیت توصیف می‌شود (Singh&Singh, 2020). در نتیجه، مقتدرسازی زنان شهری به فرایندی اشاره دارد که در آن زنان در محیط‌های شهری از طریق دسترسی به منابع، فرصت‌ها و قدرت تصمیم‌گیری توانمند می‌شوند تا بتوانند نقش فعالی در جامعه ایفا کنند. این مفهوم شامل

بهبود وضعیت زنان در حوزه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی از طریق آموزش، اشتغال، شرکت در تصمیم‌گیری‌های محلی و دسترسی به خدمات شهری منصفانه است. مقتدرسازی زنان شهری نه تنها به بهبود کیفیت زندگی خود زنان کمک می‌کند، بلکه به توسعه پایدار شهرها نیز می‌انجامد.

چهارچوب نظری مقتدرسازی زنان شامل دیدگاه‌های مختلف جامعه‌شناختی، روان‌شناختی و اقتصادی است که به چگونگی دستیابی زنان به قدرت و خودمختاری می‌پردازد. این چهارچوب بر اصول اساسی مانند منابع، عاملیت، آگاهی از نابرابری‌های مبتنی بر جنسیت، ساختارهای اجتماعی-اقتصادی محلی و جهانی و تلاقی جنسیت با سایر مقولات اجتماعی (به‌عنوان مثال، نژاد، طبقه، قومیت) تمرکز دارد (Kabeer, 1999). رویکرد قابلیت با تمرکز بر آزادی برای دستیابی به نتایج مطلوب، بر اهمیت فراهم کردن فرصت‌ها و منابع برای زنان تأکید می‌کند (Sen, 1987-1993). چهارچوب‌های دیگر بر ابعاد اقتصادی (Pavanello, 2021; Anderson et al., 2015)، اجتماعی-فرهنگی، خانوادگی-بین‌فردی، روانی، حقوقی، تکنولوژیک (Kabir et al., 2023) و ابعاد سیاسی زندگی زنان تأکید دارند (Malhotra et al., 2002). مفهوم مقتدرسازی زنان تکامل یافته است و منعکس‌کننده تجربه‌ها و دیدگاه‌های متنوع زنان در زمینه‌های مختلف است. در حقیقت، مقتدرسازی فرایند پیچیده‌ای است که به رویکردی کل‌نگر نیاز دارد که به سطوح فردی و اجتماعی می‌پردازد. در ادبیات قبلی، مقتدرسازی زنان بر حسب قدرت، آزادی، خودمختاری، تصمیم‌گیری، تحرک، خودکارآمدی، درآمد و شفقت به خود مفهوم‌سازی شده است. مقتدرسازی در ادبیات دانشگاهی مختلف، اغلب در ارتباط با مفاهیم قدرت، منابع، عاملیت، فرصت و انتخاب، به‌طور متفاوتی تعریف شده است (Chowdhury et al., 2024). مقتدرسازی زنان به‌عنوان توانایی بهبود کیفیت زندگی، چه از نظر مالی و چه در رابطه با خودمختاری، به‌عنوان ظرفیت تصمیم‌گیری، برابری با مردان و حذف وابستگی

تعریف شده است. (Reza&Yasmin, 2019) مقتدرسازی زنان مفهومی نسبتاً پیچیده و چندبعدی است که بر افزایش ظرفیت زنان برای انتخاب‌های استراتژیک زندگی متمرکز است، به‌ویژه در شرایطی که چنین فرصت‌هایی از آن‌ها سلب شده است (Dellie et al., 2024). مقتدرسازی زنان و دختران به توانایی آن‌ها برای به دست آوردن قدرت و کنترل بر زندگی خود اشاره دارد که شامل افزایش آگاهی، ایجاد اعتمادبه‌نفس، گسترش انتخاب‌ها، افزایش دسترسی و کنترل بر منابع و اقداماتی برای تغییر ساختارها و نهادهایی است که تبعیض و نابرابری جنسیتی را تقویت و تداوم می‌بخشد. این امر نشان می‌دهد که زنان و دختران برای مقتدر شدن، نه تنها باید از قابلیت‌های برابر (مانند آموزش و بهداشت) و دسترسی برابر به منابع و فرصت‌ها (مانند زمین و اشتغال) برخوردار باشند، بلکه باید از حقوق، قابلیت‌ها، منابع و فرصت‌ها برای انتخاب و تصمیم‌گیری استراتژیک استفاده کنند (مانند فرصت‌های رهبری و مشارکت در نهادهای سیاسی) (UNDP, 2024). براین اساس، مقتدرسازی در فرایندهای حفظ مزایای زنان در سطوح فردی، خانگی، اجتماعی و گسترده‌تر نقش اساسی دارد (Malhotra et al., 2002). این امر شامل اقدام برای ارتقای وضعیت زنان از طریق سوادآموزی، آموزش، یادگیری و افزایش آگاهی است (Endalcachew, 2016). مقتدرسازی زنان با شاخصی اندازه‌گیری می‌شود که جنبه‌های مختلف اجتماعی-اقتصادی-فرهنگی محیطی را که زنان در آن زندگی می‌کنند در بر می‌گیرد. این شاخص بر چهار حوزه متمرکز است: نخست، شاخص کنترل بر منابع اقتصادی، اطلاعاتی را در مورد اینکه آیا زن مورد نظر مالک زمین است و آیا مقداری پول در اختیار دارد، ترکیب می‌کند. دوم، شاخص تصمیم‌گیری نشان‌دهنده توانایی زن در تصمیم‌گیری مستقل برای خرید است که عبارت‌اند از: خریده‌های کوچک (غذا و اقلام شخصی)، ظروف، پوشاک برای کودکان، لباس سنتی زنانه، اقلام پوشاک برای مردان، هزینه‌های مربوط به تحصیل، هزینه‌های پزشکی،

تعمیر خانه و فروش زمین. سوم، تحرک توانایی زن برای بازدید از مکان‌های خاص یا مشورت با همسران خود را اندازه‌گیری می‌کند. این‌ها عبارت‌اند از: اقوام/دوستان نزدیک، بازار در محل، نزدیک‌ترین بیمارستان/درمانگاه/پزشک، سینما/نمایشگاه، بانک‌ها/اداره پست/دفاتر عمومی نزدیک، دفاتر غیردولتی/برنامه‌های آموزشی. چهارم، آگاهی سیاسی (Toufique, 2016; Sanawar, 2018).

شاخص مقتدرسازی زنان با زندگی و سلامتی خوب، آموزش، دانش مهارت‌سازی، کار و شمول مالی، مشارکت در تصمیم‌گیری و رهایی از خشونت سروکار دارد. شاخص جهانی شکاف جنسیتی، مقتدرسازی زنان را در پنج حوزه اصلی ارزیابی می‌کند: پیشرفت تحصیلی، سلامت و رفاه، فرصت‌های اقتصادی، مشارکت اقتصادی و توانمندسازی سیاسی (United Nations Development Programme, 2023). شاخص جهانی جنسیت، از چهار شاخص مشتمل بر مشارکت اقتصادی و فرصت‌ها، پیشرفت تحصیلی، سلامت و بقا و مشارکت سیاسی استفاده کرده است. (Forum WE, 2023) برای درک چندبعدی مقتدرسازی، پژوهشگران از ترکیبی از عوامل متعدد فراتر از متغیرهای سطح کلان برای توصیف مقتدرسازی در زمینه‌های اجتماعی-فرهنگی مختلف استفاده کرده‌اند. عده‌ای از پژوهشگران بر شش مقوله برای مقتدرسازی زنان تأکید کرده‌اند که مشتمل بر تحرک، امنیت اقتصادی، توانایی تأثیرگذاری بر تصمیم‌های خانوادگی، اثربخشی در بخش عمومی و خوشه غیرخانوادگی است. برخی بر چهار بعد مقتدرسازی شامل عزت‌نفس، مشارکت در تصمیم‌گیری خانواده، آزادی حرکت و کنترل منابع تأکید کرده‌اند. عده‌ای دیگر مقتدرسازی زنان را با استفاده از ابعاد اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی، حقوقی، سیاسی و روانی اندازه‌گیری کرده‌اند. ابعاد تصمیم‌گیری، دانش، فیزیکی، عاطفی، اقتصادی، اجتماعی و اتکابه‌خود نیز برای اندازه‌گیری مقتدرسازی زنان استفاده شده است. در توسعه شاخص مقتدرسازی زنان، به مقوله‌های مختلف شامل خشونت

جدول شماره (۱): ابعاد فرایند مقتدرسازی زنان

پارامتر	تیین	بعد
افزایش عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس زنان رفع تبعیض و تمام اشکال خشونت علیه زنان و کودکان دختر	شناخت زنان از شرایط و علل تبعیت خود در سطوح خرد و کلان. این شامل انتخاب‌هایی است که ممکن است برخلاف انتظارات و هنجارهای فرهنگی باشد	شناختی
ایجاد و تقویت مشارکت با جامعه مدنی به‌ویژه سازمان‌های زنان اجرای احکام قانون اساسی و قانونی و حفظ حقوق زنان	اعتقاد به اینکه زنان می‌توانند در سطوح فردی و اجتماعی برای بهبود واقعیت‌های فردی خود و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، عمل کنند.	روان‌شناختی
ایجاد تصویری مثبت از زنان در جامعه و شناخت سهم آنان در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی ایجاد توانایی در بین زنان برای تفکر انتقادی تقویت تصمیم‌گیری و اقدام جمعی مقتدرسازی زنان برای انتخاب آگاهانه حصول اطمینان از مشارکت زنان در تمام عرصه‌های زندگی ارائه اطلاعات، دانش، مهارت برای خوداشتغالی	زنان به منابع تولیدی دسترسی دارند و بر آن‌ها کنترل دارند؛ بنابراین درجاتی از استقلال مالی را تضمین می‌کنند. باین وجود، او خاطر نشان می‌کند که تغییرات در موازنه اقتصادی قدرت لزوماً نقش‌ها یا هنجارهای جنسیتی سنتی را تغییر نمی‌دهد.	اقتصادی
	زنان توانایی تجزیه و تحلیل، سازماندهی و بسیج برای تغییرات اجتماعی را دارند.	سیاسی
	عنصر به دست آوردن کنترل بر بدن و تمایلات جنسی و توانایی محافظت از خود در برابر خشونت جنسی تا فرایند مقتدرسازی	فیزیکی

مأخذ: (Singh & Singh, 2020)

حاکمیتی، دولتی و خصوصی از آزمون T تک‌نمونه‌ای استفاده شد. تعداد پرسش‌نامه‌های توزیع شده، ۴۰۰ نفر است که به‌صورت تصادفی توزیع شده و بر اساس فرمول کوکران به دست آمده است. برای استخراج مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه مقتدرسازی زنان کلان‌شهر از نظرات خبرگان استفاده شده است. جامعه آماری متشکل از ۲۰ نفر از استادان دانشگاه (اعضای هیئت علمی و مدرسان دانشگاه)، دانشجویان دکتری، کارشناسان با مدرک دکتری و کارشناسی ارشد شهرداری‌ها و سازمان‌های مرتبط با شهرها، مدیران اجرایی شهرداری‌ها و سازمان‌های سیاست‌گذار شهری است. قبل از انجام مصاحبه‌ها، تعهد اخلاقی مبنی بر عدم انتشار موارد مربوط به مصاحبه و اسامی آن‌ها اعلام شد. نمونه‌گیری بر اساس روش گلوله برفی بوده که در حوزه مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم‌گیری شهری، کار و پژوهش کرده‌اند و تا مرحله اشباع یا کفایت نظری

علیه زنان، اشتغال، آموزش، مراقبت‌های بهداشتی، باروری، تصمیم‌گیری و دسترسی به وسایل پیشگیری از بارداری، توجه شده است (Chowdhury et al., 2024; United Nations, 2024; UNDP, 2024). فرایند مقتدرسازی دارای پنج بعد است که عبارت‌اند از: شناختی، روانی، اقتصادی، سیاسی و فیزیکی. ابعاد مختلف در جدول شماره (۱) بیان شده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، از نظر روش شناختی اکتشافی و از لحاظ نوع پژوهش ترکیبی است. برای تحلیل پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان از آماره T و از نرم‌افزار SPSS برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. در پژوهش حاضر، جهت تحلیل و ارزیابی پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط شهری کلان‌شهر اصفهان بر اساس پرسش‌نامه توزیع شده بین زنان شاغل در سازمان‌ها و نهادهای

جدول شماره (۲): مضامین سازمان‌دهنده و مضامین پایه مربوط به پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان به‌عنوان یک مضمون فراگیر

مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه
قدرت و عاملیت	آگاهی زنان و دختران به نبود مقتدرسازی
	آگاهی زنان و دختران به نابرابری‌ها
	درک حقوق فردی
	درک خویشتن
	اندیشه اعتقادی
	مشارکت زنان در فعالیت‌ها
	افزایش خودکارآمدی و توانایی تصمیم‌گیری زنان
	افزایش قدرت چانه‌زنی زنان
	افزایش کنترل زنان بر منابع خانوار
	افزایش استقلال مالی زنان
	داشتن اعتمادبه‌نفس
	آرزوهای مثبت برای آینده
	توانایی تصور انتخاب‌های احتمالی زندگی
	اعتقاد به توانایی شخصی برای دگرگونی جامعه
	زنان و دختران به‌عنوان عوامل فعال در رفاه خود
	توانایی حل مسئله
	تمایل به عمل به‌عنوان رهبر
	پیگیری فرصت‌های مشارکت مدنی (مانند رأی دادن، شرکت در جلسات اجتماعی و...)
	انتظارات بالا برای موفقیت
	تغییر روابط قدرت
تغییر در الگوهای جنسیتی کار خانگی	
توانایی شناخت هنجارهای اجتماعی که باعث ایجاد نابرابری بین زن و مرد می‌شود	
مذاکره در روابط زناشویی و تصمیم‌گیری	
توانایی شنیده شدن در خانواده	
تغییر در ارزش خالص نیروی کار خانگی	
توانایی تصمیم‌گیری در خانواده	
تغییر به‌سمت تصمیم‌گیری مشترک در خانواده	
تقویت همکاری بین زن و مرد برای تغییر ساختارهای اجتماعی	
کمک خانواده در افزایش دسترسی به منابع	
کمک اجتماع در افزایش دسترسی به منابع	
همکاری بین مراقبان و اعضای جامعه برای افزایش دسترسی به منابع	
تغییر در توزیع جنسیتی منابع	
تغییر در توزیع منابع به‌سمت افزایش رفاه خانواده	
توانایی اعمال قدرت با دیگران در قالب اقدام جمعی (برای مثال، انجمن‌های زنان درگیر در فعالیت‌های سیاسی یا باشگاه‌های دختران که حمایت اجتماعی را در به چالش کشیدن هنجارهای جنسیتی ارائه می‌دهند)	
حمایت همسالان یا بزرگسالان	

مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه
افزایش قابلیت‌ها	توانایی تصمیم‌گیری در مورد آینده
	توانایی انتخاب‌های مغایر با انتظارات فرهنگی و اجتماعی
	توانایی انتخاب‌هایی که بر انتظارات فرهنگی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد
	توانایی انتخاب‌های استراتژیک زندگی
	توانایی بیان تصمیم‌ها یا انتخاب‌های خود
	توانایی به فعلیت رساندن تصمیم‌ها یا انتخاب‌های خود
	افزایش ظرفیت برای تعیین سرنوشت (یعنی توانایی فرد برای تعیین توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خود)
	امکان حرکت آزادانه
	توانایی سازماندهی و بسیج
	توانایی بیان نظر
	توانایی شنیدن در مدارس و انجمن‌های عمومی (مانند جلسات اجتماعی)
	توانایی تصمیم‌گیری در امور جامعه
	امکان دسترسی به منابع خانگی (زمین، آب، غذا، پوشاک)
اصلاح عوامل ساختاری	امکان دسترسی به فضاهای اجتماعی
	امکان دسترسی به شبکه‌های اجتماعی غیر خانوادگی
	وجود فرصت‌های شغلی
	فرصت عمل به‌عنوان راهبر
	افزایش فرصت برای مشارکت مدنی
	دسترسی ساختاری به منابع و شبکه‌های اجتماعی
	تغییر سیاست‌ها به نفع زنان و دختران در سطوح محلی، منطقه‌ای و ملی
	اعمال سیاست‌های موجود به نفع زنان و دختران
	حفاظت طبق قانون
	قوانینی که به زنان و دختران اجازه می‌دهد حقوق خود را مطالبه کنند
	تغییرات سیستمی در نهادهای اجتماعی
	تغییر رویه‌ها در سطح خانواده به نفع زنان و دختران
	تغییر رویه‌ها در سطح جامعه به نفع زنان و دختران
آگاهی انتقادی از ساختارها و هنجارهای اجتماعی گسترده‌تر	
توسعه اقتصادی	یافتن مکانیسم‌های محلی مقتدرسازی
	یافتن شاخص‌های محلی مرتبط با مقتدرسازی
	کسب مهارت‌های جدید توسط زنان و تغییرات در عملکرد تجاری
رفع تبعیض	دسترسی زنان به بازارهای جدید
	افزایش سود زنان از بازارهای جدید مالی
	بهبود معیشت زنان
	دسترسی عادلانه به فرصت‌های آموزشی
	دسترسی عادلانه به فرصت‌های شغلی
دسترسی عادلانه به امکانات رفاهی شهری	
دسترسی عادلانه به پست‌های مدیریتی	

مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه
زندگی و سلامتی	روش های مدرن پیشگیری از بارداری
	نرخ مناسب تولد
	میزان بالای امید به زندگی در بدو تولد
آموزش، مهارت سازی و دانش	جمعیت مناسب زن با تحصیلات متوسطه یا بالاتر
	درصد بالای زنان آشنا با فناوری های جدید
	درصد بالای زنان مسلط به دانش و تکنیک های جدید
	درصد بالای زنان مسلط به مهارت های کاربردی
کار و شمولیت مالی	نرخ مشارکت نیروی کار زنان در خانواده های دارای فرزند
	درصد بالای مالکیت زنان بر حساب مالی
مشارکت در تصمیم گیری	سهم مناسب زنان از کرسی های مجلس
	سهم مناسب زنان از کرسی های دولت محلی
	سهم مناسب زنان از پست های مدیریتی

مأخذ: (یافته های پژوهش، ۱۴۰۳)

بحث و یافته ها

مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم کلان شهر اصفهان دارای پیامدهایی از جمله قدرت و عاملیت، تغییر روابط قدرت، افزایش قابلیت ها، اصلاح عوامل ساختاری، توسعه اقتصادی، رفع تبعیض، زندگی و سلامتی، آموزش، مهارت سازی و دانش، کار و شمولیت مالی و مشارکت در تصمیم گیری است. در ادامه، به تحلیل این پیامدها از دیدگاه شهروندان کلان شهر اصفهان می پردازیم.

قدرت و عاملیت

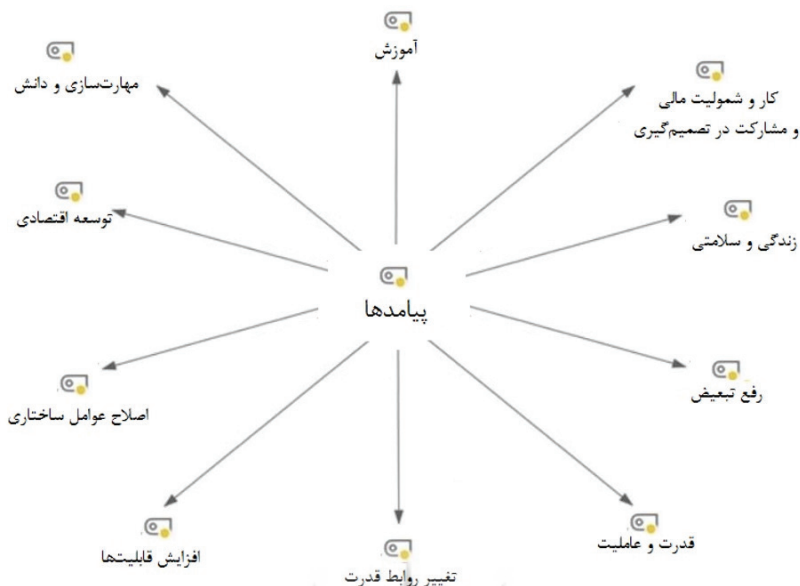
نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین قدرت و عاملیت در محیط تصمیم کلان شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ علت این امر، این است که مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین بیشتر مضامین از حد وسط پایین تر است. در این میان، تنها چهار مورد از مضامین پایه مشتمل بر افزایش کنترل زنان بر منابع خانوار (۳/۴۶۰۰)، توانایی تصور انتخاب های احتمالی زندگی (۳/۲۴۰۰)، توانایی حل مسئله (۳/۳۸۴۱) و تمایل به عمل به عنوان رهبر (۳/۳۹۰۵) بالاتر از میانگین هستند (پیوست، جدول شماره ۳)). عدم تقویت کافی قدرت و عاملیت زنان در کلان شهر اصفهان را می توان به دلیل وجود

پیش رفته است. ابزار جمع آوری داده های پژوهش، مصاحبه نیمه ساختاریافته است. از راه مرور ادبیات موضوع، سؤال های مصاحبه تنظیم شد و با نظرخواهی از استادان و کارشناسان و تأیید روایی محتوایی سؤال ها، چهارچوب کلی مصاحبه نیمه ساختاریافته استخراج شد. در پایان هر مصاحبه محتوای ضبط شده و یادداشت های ثبت شده در حین مصاحبه پیاده سازی و به متن نوشتاری تبدیل شد. افزون بر این، گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها هم زمان صورت پذیرفت. این روند تا پایان مطالعه و دستیابی به اشباع داده ها تداوم پیدا کرد. پس از تجزیه و تحلیل مصاحبه نخست، مصاحبه بعدی انجام شد.

داده ها و اطلاعات گردآوری شده با استفاده از معیارهای اعتماد پذیری^۱، نظیر باور پذیری، تأیید پذیری، اطمینان پذیری و انتقال پذیری^۲ احراز شد. مدت زمان هر مصاحبه بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه بود. از این رو، مضامین سازمان دهنده و مضامین پایه مربوط به پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان شهر اصفهان به عنوان یک مضمون فراگیر، از نظرهای آن ها، استخراج شد که در جدول شماره (۲) به آن اشاره کرده ایم.

1. Trustworthiness

2. Credibility, Validation, Dependability, Transformability

شکل شماره (۱): پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم شهری کلان‌شهر اصفهان

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

خدمات مراقبتی مناسب، فرصت‌های شغلی منعطف و سیستم‌های حقوقی پشتیبان، زنان را با محدودیت‌هایی در انتخاب گزینه‌های زندگی خود مواجه می‌کند. این عوامل به‌طور مشترک موجب ضعف احساس قدرت و کنترل بر زندگی در زنان اصفهانی می‌شوند. به سخن بهتر، علت نامناسب بودن مضامین قدرت و عاملیت در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان آن است که از دیدگاه «قدرت و عاملیت»، زنان با محدودیت‌های ساختاری و فرهنگی مواجه هستند که امکان تصمیم‌گیری مستقل، شرکت در فضاهای عمومی و تحقق خودآگاهی را برای آنها دشوار کرده است. فرهنگ‌های سنتی، نابرابری‌های قانونی، دسترسی محدود به منابع اقتصادی و نبود حمایت‌های اجتماعی، سبک زندگی زنان را تحت کنترل دیگران قرار می‌دهد و از توانمندی واقعی آنها می‌کاهد. این وضعیت باعث می‌شود زنان بیشتر نقش‌های واگذارشده را بپذیرند و امکان تصمیم‌گیری مستقل در زندگی شخصی و اجتماعی را نداشته باشند.

ساختارهای نابرابر جامعه‌شناختی، نگرش‌های فرهنگی محدودکننده و محدودیت‌های ساختاری سیاسی و اقتصادی تبیین کرد. بسیاری از زنان با وجود تحصیلات بالا و توانمندی‌های شایسته، هنوز در تصمیم‌گیری‌های خانوادگی یا عمومی شهری نقش چشمگیری ندارند. این امر ریشه در الگوهای فرهنگی عمیق‌تر دارد که نقش زن را بیشتر در حیطه خانه و مراقبت می‌بیند و به او فرصت عمل و تصمیم‌گیری نمی‌دهد. از سوی دیگر، دسترسی نداشتن به منابع قدرت، مانند موقعیت‌های مدیریتی، حضور در شوراهای شهر و سمت‌های کلیدی در بخش‌های دولتی و غیردولتی نیز این ضعف را تشدید می‌کند. همچنین، سیاست‌های اجتماعی و اقتصادی غالب در اصفهان به اندازه کافی زن‌محور نیستند. برنامه‌های توسعه‌ای اغلب نیازهای خاص زنان را در نظر نمی‌گیرند و این امر مانع از ایجاد فضایی مساعد برای افزایش «عاملیت» زنان می‌شود. علاوه بر این، نبود شبکه‌های حمایتی کافی، مانند

تغییر روابط قدرت

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین تغییر روابط قدرت در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین بیشتر مضامین از حد وسط پایین‌تر است. در این میان، تنها چهار مورد از مضامین پایه مشتمل بر تغییر در الگوهای جنسیتی کار خانگی (۳/۵۴۰۰)، توانایی شنیده شدن در خانواده (۳/۲۶۹۸)، توانایی تصمیم‌گیری در خانواده (۳/۹۰۴۸) و تغییر به سمت تصمیم‌گیری مشترک در خانواده (۳/۳۳۳۳)، بالاتر از میانگین هستند (پیوست، جدول شماره ۴)). روابط قدرت موجود در ساختار خانواده، محل کار و فضاهای عمومی شهری در اصفهان هنوز به سود مردان است و تغییرات معناداری در این زمینه صورت نگرفته است. زنان، در بسیاری از مواقع، تصمیم‌گیرندگان ثانویه در نظر گرفته می‌شوند؛ چه در سطح خانواده و چه در محیط‌های سازمانی. این موضوع ناشی از آن است که ساختارهای نهادی و فرهنگی نمی‌توانند روابط قدرت برابر را محقق کنند. همچنین، مقاومت‌های نهادی و اجتماعی در برابر تغییر الگوهای قدرت قدیمی از ایجاد فرصت‌های واقعی برای زنان در فضای عمومی مانع می‌شود. سازمان‌ها و نهادهای شهری اصفهان نیز هنوز برای اجرای سیاست‌های برابری جنسیتی تعهد لازم و کافی ندارند. برای مثال، حضور زنان در شوراهای شهر، مدیریت‌های شهرداری و تشکل‌های مردمی بسیار محدود است که نشان از بی‌عدالتی ساختاری دارد. همین امر موجب می‌شود تا صدای زنان در تصمیم‌گیری‌های شهری ضعیف بماند و در روابط قدرت تغییر جدی صورت نگیرد. بدون تغییر در این روابط، زنان نمی‌توانند به‌طور مساوی در فرایندهای توسعه شهری مشارکت کنند یا از منابع بهره‌مند شوند. در نتیجه، علت نامناسب بودن مضامین تغییر روابط قدرت در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان آن است که در حوزه «تغییر روابط قدرت»، زنان غالباً در پایین‌ترین سطوح قدرت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی قرار

دارند. نمایندگی ناکافی زنان در مقاطع تصمیم‌گیری، دخالت کم آنها در ساختارهای مدیریتی و بی‌توجهی به حقوق گروهی زنان در تصویب قوانین، آنها را از تأثیرگذاری مؤثر در ساختارهای قدرت محروم کرده است. همچنین، مقاومت‌های فرهنگی و نهادی در برابر افزایش حضور زنان در فضاهای قدرت، روند تغییرات را کند و غیرقابل پیش‌بینی کرده است؛ بنابراین، نابرابری‌های قدرتی ساختاری همچنان پابرجاست و فرصت‌های واقعی برای زنان برای تحکیم موقعیت خود در سیستم‌های قدرت وجود ندارد.

افزایش قابلیت‌ها

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین افزایش قابلیت‌ها در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین بیشتر مضامین از حد وسط پایین‌تر است. در این میان، تنها سه مورد از مضامین پایه مشتمل بر امکان دسترسی به منابع خانگی (زمین، آب، غذا، پوشاک) (۳/۰۷۶۲)، امکان دسترسی به فضاهای اجتماعی (۳/۲۴۱۰) و امکان دسترسی به شبکه‌های اجتماعی غیرخانوادگی (۳/۳۰۷۹) از میانگین بالاتر هستند (پیوست، جدول شماره ۵)). کمبود قابلیت‌های انسانی و اجتماعی زنان در اصفهان را می‌توان به دلیل محدودیت‌های دسترسی به آموزش‌های مهارتی، فرصت‌های شغلی منصفانه و خدمات رفاهی مناسب دانست. گرچه بسیاری از زنان اصفهانی سطح تحصیلات بالایی دارند، اما این سرمایه انسانی به‌خوبی در بازار کار یا فضاهای عمومی سیاسی-اجتماعی جذب نمی‌شود. همچنین، نبود برنامه‌های آموزشی متخصص و کاربردی برای زنان، به‌ویژه در مناطق کم‌برخوردار شهری، از افزایش قابلیت‌های لازم برای ارتقای وضعیت شغلی و اجتماعی آنان مانع می‌شود. همین‌طور، محدودیت‌های ساختاری شامل تبعیض در استخدام، نبود محل کارهای دوست‌داشتنی برای زنان و فقدان سیاست‌های خانواده‌محور، مانع مرخصی والدین یا مراکز مراقبتی رایگان این امر را تشدید می‌کند. این شرایط باعث

کاهش انگیزه و مشارکت زنان در فعالیتهای اقتصادی و عمومی می‌شود و در نتیجه، مهارت‌ها و توانایی‌های لازم را برای قدرت گرفتن به دست نمی‌آورند. بدون سرمایه‌گذاری هدفمند در زمینه آموزش، بهداشت و توسعه مهارت‌های زنان، این شکاف ادامه خواهد داشت. در نتیجه، علت نامناسب بودن مضامین افزایش قابلیت‌ها در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان آن است که در حوزه «افزایش قابلیت‌ها»، دسترسی محدود زنان به آموزش، بهداشت، شغل و منابع اقتصادی، امکان توسعه استعدادها و پیشرفت فردی آنها را محدود کرده است. به طور مثال، نرخ سواد زنان در برخی از مناطق پایین نظیر سکونتگاه‌های غیررسمی است، خدمات درمانی و بهداشتی به ویژه در محله‌های حاشیه‌نشین و فقیرنشین، برای زنان به اندازه کافی فراهم نیست و فرصت‌های شغلی نیز اغلب با دستمزد ناعادلانه و بدون حمایت‌های قانونی همراه است. این مسائل باعث می‌شود زنان نتوانند تمام استعدادها و توانایی‌های خود را در زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرند و به نوعی از توسعه پایدار فردی و جمعی محروم بمانند.

اصلاح عوامل ساختاری

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین اصلاح عوامل ساختاری در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین اکثریت مضامین از حد وسط پایین‌تر است. در این میان، تنها یک مورد از مضامین پایه مشتمل بر تغییر رویه‌ها در سطح خانواده به نفع زنان و دختران (۳/۲۰۰)، بالاتر از میانگین است (پیوست، جدول شماره ۶)). علت نامناسب بودن مضامین اصلاح عوامل ساختاری در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان آن است که بسیاری از ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و قانونی همچنان دارای تعصبات جنسیتی ذاتی هستند. قوانینی وجود دارند که به طور غیرمستقیم از حق مالکیت، دسترسی به منابع اقتصادی، شرکت در تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اجتماعی و حتی حرکت آزاد زنان می‌کاهند. افزون بر این، ساختارهای خانوادگی و نهادهای فرهنگی اغلب

نقش سنتی زنان را در حوزه خصوصی تقویت و از شرکت فعال آنها در عرصه عمومی جلوگیری می‌کنند. بدون اصلاح این ساختارهای بنیادین، زنان نمی‌توانند به طور کامل در فرایندهای توسعه و تصمیم‌گیری مشارکت داشته باشند.

توسعه اقتصادی

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین کار و شمولیت مالی در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین مضامین از حد وسط پایین‌تر است. در این میان، وضعیت دو مورد از مضامین مشتمل بر کسب مهارت‌های جدید توسط زنان و تغییرات در عملکرد تجاری (۳/۴۲۸۶) و دسترسی زنان به بازارهای جدید (۳/۱۸۱۰) از میانگین بالاتر است (پیوست، جدول شماره ۷)). علت نامناسب بودن مضامین توسعه اقتصادی در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان آن است که دسترسی نامساوی زنان به فرصت‌های شغلی، اعتبارات بانکی، آموزش‌های مهارتی و بازارهای اقتصادی باعث محدودیت قابلیت‌های اقتصادی آنها شده است. افزون بر این، زنان اغلب در مشاغل غیررسمی، پرخطر و کم‌درآمد بیشتر حضور دارند و حقوق برابر با مردان برای کار یکسان را دریافت نمی‌کنند. نبود حمایت کافی از سیاست‌های دولتی و برنامه‌های هدفمند اقتصادی برای زنان، این وضعیت نابرابری را تداوم می‌دهد. بدون ایجاد فرصت‌های برابر اقتصادی و سرمایه‌گذاری مستقیم در توانمندسازی اقتصادی زنان، نمی‌توان به دستاوردهای پایدار در برابر نابرابری جنسیتی دست یافت.

رفع تبعیض

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین رفع تبعیض مناسب است، چنانچه سه مورد از مضامین مشتمل بر دسترسی عادلانه به فرصت‌های آموزشی (۳/۴۰۳۲)، دسترسی عادلانه به فرصت‌های شغلی (۳/۳۷۴۶) و دسترسی عادلانه به امکانات رفاهی شهری (۳/۴۲۸۶) از حد میانگین بالاتر هستند (پیوست، جدول شماره ۸)). یکی از دلایل وضعیت

نسبتاً مطلوب توانمندسازی زنان در اصفهان، در زمینه کاهش تبعیض جنسیتی، وجود زیرساخت‌های آموزشی و فرهنگی قوی و دسترسی گسترده بانوان به فرصت‌های تحصیلی است. اصفهان که یکی از مراکز علمی و صنعتی کشور است، زمینه‌های لازم را برای شرکت فعالانه زنان در حوزه‌های مختلف فراهم کرده است. همچنین، گسترش آگاهی‌های اجتماعی درباره حقوق زن و نقش آنها در توسعه جامعه طی سالیان اخیر باعث کاهش تبعیض مبتنی بر جنسیت شده است. مؤسسات آموزشی و رسانه‌ها در این شهر نقش مهمی در تغییر نگرش‌های جامعه و تشویق زنان به شرکت بیشتر در فرایندهای تصمیم‌گیری ایفا کرده‌اند. از سوی دیگر، پوشش گسترده خدمات بهداشتی، درمانی و اجتماعی در اصفهان نیز به بهبود وضعیت زنان و کاهش برابری‌های جنسیتی کمک کرده است. افزون بر این، وجود تشکل‌های مردمی و سازمان‌های مدنی در ارتقای مشارکت زنان در فضاهای عمومی و معرفی الگوهای موفق زن مؤثر بوده است. این عوامل باعث شده تا زنان پیش از قبل بتوانند در برابر انواع تبعیض ایستادگی کنند و خود را به‌عنوان افرادی شایسته و برابر در کنار مردان مطرح کنند. البته نباید فراموش کرد که هنوز هم گام‌های بیشتری باید برای دستیابی به برابری کامل جنسیتی برداشته شود، اما شاخص‌های موجود نشان از پیشرفت قبولی در این زمینه دارد.

زندگی و سلامتی

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین زندگی و سلامتی مناسب است، چنانچه دو مورد از مضامین مشتمل بر روش‌های مدرن پیشگیری از بارداری (۳/۶۶۳۵) و میزان بالای امید به زندگی در بدو تولد (۳/۶۱۵۹) از حد میانگین بالاتر است (پیوست، جدول شماره ۹). وضعیت عوامل مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان از لحاظ زندگی و سلامتی، به دلیل توسعه نسبتاً خوب زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی، در دهه‌های اخیر روند مطلوبی را طی کرده است. دسترسی گسترده به خدمات بهداشتی-درمانی، وجود تعداد مناسبی از مراکز درمانی عمومی و تخصصی،

فعالیت‌های آموزشی و پیشگیرانه در حوزه سلامت زنان، افزایش سطح آگاهی عمومی و شناخت بهتر زنان از حقوق سلامتی خود، از جمله عواملی هستند که نقش مهمی در توانمندسازی زنان ایفا کرده‌اند. همچنین برنامه‌های وزارت بهداشت و سازمان‌های محلی در زمینه بهبود مراقبت‌های دوران بارداری، کاهش مرگ‌ومیر مادران و ارتقای سلامت عمومی زنان ساکن شهر اصفهان مؤثر بوده است. از سوی دیگر، تحولات اجتماعی و فرهنگی در این شهر باعث شده است که زنان بیش از گذشته بر سلامت جسمی و روانی خود تمرکز کنند. افزایش سطح تحصیلات زنان، حضور فعال‌تر آنها در عرصه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی و همچنین دسترسی به اطلاعات سالم و موثق درباره سلامت، عوامل مهمی هستند که زنان را قادر می‌سازند تا در تصمیم‌گیری‌های مربوط به سلامت خانواده و خودشان نقش بیشتری ایفا کنند؛ بنابراین، شاخص‌های مرتبط با سلامت زنان در اصفهان نسبت به بسیاری از مناطق دیگر کشور بهتر است و این موضوع به‌طور مستقیم موجب تقویت موقعیت مقتدرسازی زنان در این حوزه شده است.

آموزش، مهارت‌سازی و دانش

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین آموزش، مهارت‌سازی و دانش در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و ضعیفی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین مضامین از حد وسط پایین‌تر است. در این میان، وضعیت یک مورد از مضامین مشتمل بر جمعیت مناسب زن با تحصیلات متوسطه یا بالاتر (۳/۳۵۸۷) از میانگین بالاتر است (پیوست، جدول شماره ۱۰). یکی از دلایل اصلی ضعف وضعیت آموزش، مهارت‌سازی و دانش زنان در کلان‌شهر اصفهان، نابرابری‌های ساختاری موجود در دسترسی به منابع آموزشی باکیفیت است. با وجود پیشرفت‌های آماری در سطح تحصیلات زنان در مقاطع مختلف، بسیاری از زنان، به‌ویژه در مناطق حاشیه‌ای و کمتر توسعه‌یافته، از دسترسی مناسب به آموزش‌های تخصصی و فنی و

حرفه‌ای محروم هستند. همچنین، برنامه‌های آموزشی غالب بر نظام آموزشی، گاهی به نیازهای بازار کار و شرایط واقعی زنان پاسخگو نیست و فرصت‌های مهارت‌سازی منطبق با شرایط جدید اقتصادی و فناوری برای زنان به خوبی فراهم نشده است. علاوه بر این، بازدارنده‌های فرهنگی و اجتماعی نیز نقش مهمی در محدود کردن مشارکت زنان در دوره‌های آموزشی و مهارتی دارند. خانواده و جامعه گاهی از زنان در اخذ مهارت‌های جدید و حضور در فضاهای آموزشی غیرسنتی حمایت نمی‌کنند. همچنین، نبود زیرساخت‌های مناسب مانند مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای مناسب برای زنان، کمبود مربیان متخصص زن و همراهی کمتر دستگاه‌های دولتی با بخش خصوصی در طراحی برنامه‌های مهارت‌محور، از دیگر دلایل این ضعف است. این عوامل در مجموع موجب کاهش ظرفیت رقابت زنان در بازار کار و کاهش میزان مشارکت آنها در فرایندهای توسعه شهری می‌شود.

مشارکت در تصمیم‌گیری

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین مشارکت در تصمیم‌گیری در محیط تصمیم‌گیران شهر اصفهان در سطح نامناسب و وضعیتی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین تمام مضامین از حد وسط پایین‌تر است (پیوست، جدول شماره ۱۲). یکی از دلایل اصلی کاهش مشارکت زنان در فرایندهای تصمیم‌گیری شهری، ساختارهای قدرت سنتی و نگرش‌های فرهنگی-اجتماعی است که نقش زنان را در حیطه خانواده و فضاهای غیررسمی می‌داند. این رویکرد به محدودیت دسترسی زنان به موقعیت‌های مدیریتی، سیاسی و تصمیم‌گیرنده در سطوح مختلف شهرداری، شورای اسلامی شهر و سایر نهادهای دولتی یا محلی منجر شده است. همچنین، وجود دیوارهای نمایندگی ضعیف زنان در ساختارهای تصمیم‌گیری شهری، از شکل‌گیری صدای مؤثر آنها در برنامه‌های توسعه شهری و خدمات‌رسانی مانع می‌شود. از سوی دیگر، کمبود برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی متمرکز بر رهبری و شرکت سیاسی زنان نیز از دیگر دلایل این وضعیت است. بسیاری از زنان به دلیل نبود الگوهای مناسب، کمبود اعتمادبه‌نفس و نگرش‌های داخلی و خانوادگی، وارد فضای عمومی و تصمیم‌گیری نمی‌شوند. همراهی ناکافی نهادهای مدنی، دانشگاهی و رسانه‌ای در تقویت هویت سیاسی زنان و تشویق آنها به شرکت در فرایندهای عمومی نیز این ضعف را تشدید کرده است. نتیجه این وضعیت، تصمیم‌های ناهماهنگ و غیرقابل اجرا در بسیاری از سیاست‌های مرتبط با زنان و توسعه شهری است.

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین کار و شمولیت مالی در محیط تصمیم‌گیران شهر اصفهان در سطح نامناسب و وضعیتی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین تمام مضامین از حد وسط پایین‌تر است (پیوست، جدول شماره ۱۱). نبود تعادل جنسیتی در بازار کار اصفهان یکی از دلایل اصلی ضعف وضعیت شغلی زنان است. بسیاری از زنان با چالش‌هایی، مانند تمایز حقوقی، دسترسی محدود به شغل‌های مناسب، نبود فضای امن شغلی و نبود امکانات حمایتی (مانند مراکز مراقبت از کودک) مواجه هستند. این عوامل باعث کاهش انگیزه زنان برای حضور در عرصه کار می‌شوند. همچنین، شغل‌های موجود برای زنان اغلب در بخش‌های غیررسمی، بدون پوشش بیمه‌ای و با درآمد پایین قرار دارند که این موضوع وضعیت شمولیت مالی و امنیت اقتصادی آنها را تضعیف می‌کند. از سوی دیگر، سیاست‌های اشتغال‌زایی و اعتباردهی متمرکز و عمومی در بیشتر موارد توانسته‌اند به نیازهای خاص زنان پاسخ دهند.

کار و شمولیت مالی

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت مضامین کار و شمولیت مالی در محیط تصمیم‌گیران شهر اصفهان در سطح نامناسب و وضعیتی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین تمام مضامین از حد وسط پایین‌تر است (پیوست، جدول شماره ۱۱). نبود تعادل جنسیتی در بازار کار اصفهان یکی از دلایل اصلی ضعف وضعیت شغلی زنان است. بسیاری از زنان با چالش‌هایی، مانند تمایز حقوقی، دسترسی محدود به شغل‌های مناسب، نبود فضای امن شغلی و نبود امکانات حمایتی (مانند مراکز مراقبت از کودک) مواجه هستند. این عوامل باعث کاهش انگیزه زنان برای حضور در عرصه کار می‌شوند. همچنین، شغل‌های موجود برای زنان اغلب در بخش‌های غیررسمی، بدون پوشش بیمه‌ای و با درآمد پایین قرار دارند که این موضوع وضعیت شمولیت مالی و امنیت اقتصادی آنها را تضعیف می‌کند. از سوی دیگر، سیاست‌های اشتغال‌زایی و اعتباردهی متمرکز و عمومی در بیشتر موارد توانسته‌اند به نیازهای خاص زنان پاسخ دهند.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش بیانگر آن است که وضعیت پیامدهای مقتدرسازی زنان در کلان‌شهر اصفهان در سطح نامناسب و وضعی قرار دارد؛ چراکه مجموع مقدار آماره T منفی است و مقدار میانگین بیشتر مضامین از حد وسط پایین‌تر است. در این میان، تنها تعداد محدودی از مضامین بالاتر از میانگین هستند. از جمله این مضامین می‌توان به مواردی مشتعل بر توانایی شنیده شدن در خانواده؛ توانایی تصمیم‌گیری در خانواده؛ تغییر به سمت تصمیم‌گیری مشترک در خانواده؛ امکان دسترسی به منابع خانگی (زمین، آب، غذا، پوشاک)، امکان دسترسی به فضاهای اجتماعی، امکان دسترسی به شبکه‌های اجتماعی غیرخانوادگی، میزان بالای امید به زندگی در بدو تولد، تغییر رویه‌ها در سطح خانواده به نفع زنان و دختران، کسب مهارت‌های جدید توسط زنان و تغییرات در عملکرد تجاری، دسترسی زنان به بازارهای جدید، دسترسی عادلانه به فرصت‌های آموزشی، توانایی تصور انتخاب‌های احتمالی زندگی، تمایل به عمل به عنوان رهبر، توانایی حل مسئله، دسترسی عادلانه به فرصت‌های شغلی، تغییر در الگوهای جنسیتی کار خانگی، دسترسی عادلانه به امکانات رفاهی شهری، روش‌های مدرن پیشگیری از بارداری، افزایش کنترل زنان بر منابع خانوار، جمعیت مناسب زن با تحصیلات متوسطه یا بالاتر اشاره کرد. خاطر نشان می‌شود از مجموع ۸۴ مضمون پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان، تنها وضعیت ۲۰ مضمون از میانگین بالاتر است. مقتدرسازی زنان در محیط‌های تصمیم‌گیری، به‌ویژه در سطح کلان‌شهری مانند اصفهان، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، تحلیل عمیق و اجرای راهکارهای همه‌جانبه است. این فرایند شامل شناسایی چالش‌ها، بررسی پیامدها و ارائه راهکارهای عملیاتی است. در ادامه، راهکارهای تحلیل پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم‌گیری کلان‌شهر اصفهان ارائه می‌شود:

- شناسایی و تحلیل وضعیت موجود: جمع‌آوری داده‌ها؛ انجام مطالعات آماری و جمعیت‌شناختی برای بررسی

وضعیت حضور زنان در ساختارهای تصمیم‌گیری شهری (مانند شورای شهر، سازمان‌های دولتی و خصوصی)، شناسایی موانع: بررسی عوامل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و قانونی که مانع از مشارکت مؤثر زنان می‌شوند. تحلیل پیامدهای فعلی: بررسی تأثیرات مثبت و منفی حضور زنان در تصمیم‌گیری‌های شهری بر جنبه‌های مختلف زندگی شهری (مانند توسعه پایدار، برابری جنسیتی و بهبود کیفیت زندگی).

- طراحی چهارچوب نظری و مفهومی: تعریف مقتدرسازی: ارائه تعریف دقیق از مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم‌گیری شهری و تعیین ابعاد آن (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی). استفاده از مدل‌های تحلیلی: بهره‌گیری از مدل‌هایی مانند SWOT (نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها) برای تحلیل پیامدهای مقتدرسازی. بررسی الگوهای جهانی: مقایسه تجربه‌های شهرهای دیگر در مقتدرسازی زنان و استخراج درس‌های قابل اجرا برای اصفهان.

- ایجاد سازوکارهای حمایتی: تشکیل شبکه‌های حمایتی: ایجاد شبکه‌های محلی و منطقه‌ای برای حمایت از زنان در فرایندهای تصمیم‌گیری. آموزش و مهارت‌آموزی: برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه‌های مدیریت، رهبری و مذاکره برای زنان. حمایت از سازمان‌های غیردولتی: تقویت نقش سازمان‌های مردمی و غیردولتی در ترویج مقتدرسازی زنان.

- اصلاح ساختارهای قانونی و سیاسی: اجرای قوانین حمایتی: تدوین و اجرای قوانینی که تضمین‌کننده مشارکت برابر زنان در تصمیم‌گیری‌های شهری باشد. تعیین سهمیه: اختصاص حداقل سهمیه‌ای از موقعیت‌های تصمیم‌گیری به زنان. شفافیت در فرایندها: اطمینان از شفافیت در فرایندهای استخدام، انتخاب و ارتقا در سازمان‌های شهری.

- تحلیل پیامدهای اجتماعی و اقتصادی: بررسی تأثیر بر توسعه پایدار: تحلیل اینکه چگونه مقتدرسازی زنان به توسعه پایدار شهر اصفهان کمک می‌کند. تحلیل تأثیر بر برابری جنسیتی: بررسی اینکه مقتدرسازی زنان چگونه به کاهش نابرابری‌های جنسیتی منجر می‌شود.

منابع

1. Akram, S., Imrab, S., & Safina, M. (2015). Socio-economic empowerment of women through micro enterprises: A case study of Ajk. *European Scientific Journal*, 11(22), 197–211. <https://core.ac.uk/download/pdf/328025055.pdf>
  2. Anderson, C., Leigh, T. W., Reynolds, P. B., Vedavati, P., & Carly, S. (2021). Economic benefits of empowering women in agriculture: Assumptions and evidence. *The Journal of Development Studies*, 57(2), 193–208. <https://doi.org/10.1080/00220388.2020.1769071>.
  3. Chowdhury, S., Hasan Khan, M. M., & Haque, M. A. (2024). Construction of women's empowerment index for Bangladesh. *Frontiers in Sociology*, 1(2024). 1-15. DOI 10.3389/fsoc.2024.1356756.
  4. Dellie, E., Tiruneh, M. G., Jejaw, M., Demissie, K. A., Getnet, M., Belachew, T. B., Teshale, G., Addis, B., Geberu, D. M., Yazachew, L., Tafere, T. Z., & Worku, N. (2024). What factors influence women's empowerment in Ethiopia? A multilevel analysis of Ethiopia's demographic and health survey data. *Frontiers in Global Women's Health*, 5 (2024), 1-20. <https://doi.org/10.3389/fgwh.2024.1463157>.
  5. Endalcachew, B. (2016). The role of empowering women and achieving gender equality to the sustainable development of Ethiopia. *Pacific Science Review B: Humanities and Social Sciences*, 2(1), 37–42. <https://doi.org/10.1016/j.psr.2016.09.013>.
  6. Forum WE. (2023). *Global Gender Gap Report 2023*. Geneva.
- ارزیابی اثرات اقتصادی: بررسی تأثیر مقتدرسازی زنان بر افزایش تولید ناخالص داخلی شهری و بهبود شاخص‌های اقتصادی.
- ایجاد فضای فرهنگی و اجتماعی حمایتی: تغییر نگرش‌ها: اجرای کمپین‌های آگاهی‌بخشی برای تغییر نگرش‌های منفی نسبت به مشارکت زنان در تصمیم‌گیری‌ها. حمایت از رسانه‌ها: استفاده از رسانه‌ها برای ترویج موفقیت‌های زنان در محیط‌های تصمیم‌گیری. فعال‌سازی مشارکت مردمی: ایجاد فضایی برای مشارکت فعال زنان در تصمیم‌گیری‌های محلی و شهری.
- ارزیابی و نظارت مداوم: ایجاد سیستم ارزیابی: طراحی شاخص‌های عملکردی برای ارزیابی میزان موفقیت مقتدرسازی زنان. نظارت مستمر: ایجاد سازوکارهای نظارتی برای بررسی پیشرفت و شناسایی نقاط ضعف. بازخورد و اصلاح: جمع‌آوری بازخوردهای ذی‌نفعان و اعمال اصلاحات لازم در فرایندها.
- همکاری بین‌بخشی: همکاری بین سازمان‌ها: تقویت همکاری بین سازمان‌های دولتی، خصوصی و مردمی برای پیشبرد اهداف مقتدرسازی. مشارکت دانشگاهی: استفاده از پژوهش‌های دانشگاهی و دانشجویی برای تحلیل و ارائه راهکارهای نوین. هماهنگی با سازمان‌های بین‌المللی: استفاده از تجربه‌ها و حمایت‌های سازمان‌های بین‌المللی، مانند سازمان ملل متحد و سازمان جهانی کار.
- ایجاد الگوهای موفق: معرفی الگوهای موفق: شناسایی و معرفی زنان موفق در محیط‌های تصمیم‌گیری به‌عنوان الگو برای دیگران. توسعه برنامه‌های مشوق: ایجاد برنامه‌هایی برای تشویق زنان به ورود به عرصه‌های تصمیم‌گیری.
- توجه به خصوصیات محلی: بررسی ویژگی‌های فرهنگی اصفهان: توجه به خصوصیات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی شهر اصفهان در طراحی راهکارها. توجه به نیازهای محلی: شناسایی نیازهای خاص زنان در اصفهان و تطبیق راهکارها با این نیازها.

14. Malhotra, A., Schuler, S. R., and Boender, C. (eds.). (2002). *Measuring Women's Empowerment as a Variable in International Development*. Background Paper Prepared for the World Bank Workshop on Poverty and Gender: New Perspectives. Washington, DC: The World Bank.
15. Pavanello, S. (2015). *Qualitative research on women's economic empowerment and social protection: A research guide*. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO): Rome.
16. Reza, M. M. H. (2018). Use of Customer Satisfaction in Total Quality Improvement of Malaysian Use of Customer Satisfaction in Total Quality Improvement of Malaysian Automotive (Car) Manufacturing Industry. *IOSR Journal of Business and Management*, 20(2018). doi: 10.9790/487X-2007034751.
17. Reza, M. H., & Yasmin, N. (2019). Empowering Women: Empowering Bangladesh. *Open Journal of Women's Studies*, 1(2019), 15-23.
18. Sanawar, S. B., Islam, M. A., Majumder, S., & Misu, F. (2018). Women's Empowerment and Intimate Partner Violence in Bangladesh: Investigating the Complex Relationship. *Journal of Biosocial Science*, 51(2):1-15. DOI:10.1017/S0021932018000068.
19. Sen, A. (1987). *Gender and Cooperative Conflicts*. Helsinki: World Institute for Development Economics Research. United Nations University, Tokyo.
20. Sen, A. (1993). Capability and well-being. *Qual. Life* 30, 270-293. doi: 10.1093/0198287976.003.0003.
21. Singh, S., & Singh, A. (2020). Women Em-
 7. Galià, A., Nils, T., Amy, W. G., Isabelle, B., Paula, D. S., Mindy, J. P., Rebecca, J., Ben, L., Luke, K., Ilana, G. R., Kristie, S., & Kathryn, M. Y. (2019). Women's empowerment, food security and nutrition of pastoral communities in Tanzania. *Global Food Security*, 23, 125-134. <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2019.04.005>.
8. Kabeer, N. (2005). Gender equality and women's empowerment: A critical analysis of the third Millennium Development Goal. *Gender and Development*, 13(1), 13-24. doi: 10.1080/13552070512331332273.
9. Kabeer, N. (1999). Resources, agency, achievements: reflections on the measurement of women's empowerment. *Dev. Change*. 30, 435-464. doi: 10.1111/1467-7660.00125.
10. Kabir, M., Zini, S. W., & Markovic, R. M. (2023). Women empowerment through agricultural technology: case study of Mymensingh-Bangladesh. *Int. Rev.* 3, 57-66. doi: 10.5937/intrev2204059M.
11. Kuma, B., & Godana, A. (2022). Factors affecting rural women economic empowerment in Wolaita Ethiopia. *Cogent Economics & Finance*, 11(2023), 2235823. <https://doi.org/10.1080/23322039.2023.2235823>.
12. Mahmud, S., Shah, N. M. & Becker, S. (2012). Measurement of Women's Empowerment in Rural Bangladesh. *World Development*, 40(3), 610-619. doi: 10.1016/j.worlddev.2011.08.003.
13. Malhotra, A., & Schuler, S. R. (2002). Women's empowerment as a variable in International Development. *World Bank.org*, pp. 71-88. doi: 10.1596/0-8213-6057-4.

24. UNDP (2024). *Gender Equality, Women's Empowerment, and Leadership in National Biodiversity Planning, Monitoring, and Reporting*. United Nations Development Programme: New York.

25. United Nations Development Programme. (2023). *The Paths to Equal: Twin Indices on Women's Empowerment and Gender Equality*. UNDP, New York, NY.

powerment in India: A Critical Analysis, *Tathapi (UGC Care Journal)*, 19(44), 227-253.

22. Toufique, M. M. K. (2016). The context specific factors affecting women empowerment and empowerment's implications for resource allocation, awareness and fertility: an econometric analysis. *International Letters of Social and Humanistic Sciences*, 66, 38-44. <https://doi.org/10.18052/www.scipress.com/ILSHS.66.38>.

23. United Nations. (2024). *Women's Eco-*

پیوست‌ها:

جدول شماره (۳): تحلیل مضامین قدرت و عاملیت در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان

درجه آزادی	سطح معناداری	اماره T	حد پایین	حد بالا	انحراف معیار	اختلاف میانگین	میانگین	مضامین پایه
۲۸۳	۰/۰۰۱	-۵/۷۲	۲/۵۲	۲/۹۴	۰/۴۴۰۰۱	-۰/۲۷۰۰	۲/۷۳	آگاهی زنان و دختران به نبود مقتدرسازی
۲۸۳	۰/۰۰۱	-۱/۹۹	۲/۵۹	۳/۲۳	۰/۳۹۰۰۲	-۰/۰۹۰۰	۲/۹۲	آگاهی زنان و دختران به نابرابری‌ها
۲۸۳	۰/۰۰۱	-۶/۶۱	۲/۲۱	۲/۹۵	۰/۴۱۰۰۲	-۰/۴۲۰۰	۲/۵۸	درک حقوق فردی
۲۸۳	۰/۰۰۱	-۷/۲۰	۲/۳۴	۲/۹۵	۰/۴۰۱۵۸	-۰/۵۸۱۹	۲/۴۲	درک خویشتن
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۸/۲۱	۲/۲۲	۲/۸۲	۰/۴۵۱۵۸	-۰/۴۸۱۹	۲/۵۲	اندیشه اعتقادی
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۹/۲۹	۲/۰۶	۲/۸۰	۰/۴۴۱۵۹	-۰/۵۷۰۱	۲/۴۳	مشارکت زنان در فعالیت‌ها
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۹/۳۵	۲/۰۴	۲/۸۰	۰/۴۳۱۲۰	-۰/۵۸۱۵	۲/۶۴	افزایش خودکارآمدی و توانایی تصمیم‌گیری زنان
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۱۰/۰۱	۲/۰۲	۲/۷۱	۰/۳۸۰۰۸	-۰/۶۴۰۱	۲/۳۶	افزایش قدرت چانه‌زنی زنان
۳۸۳	۰/۰۰۱	۵/۴۱۱	۳/۳۷۲۰	۳/۵۴۸۰	۰/۸۵۰۰۰	-۰/۴۶۰۰	۳/۴۶۰۰	افزایش کنترل زنان بر منابع خانوار
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۹/۳۸	۲/۱۲	۲/۸۰	۰/۳۷۰۱۸	-۰/۶۰۱۲	۲/۴۰	افزایش استقلال مالی زنان
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۷/۸۰	۲/۱۷	۲/۸۹	۰/۴۱۰۱۹	۰/۴۷۰۱	۲/۵۳	داشتن اعتمادبه‌نفس
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۵/۴۷	۲/۴۵	۲/۹۷	۰/۵۳۰۰۴	۰/۲۹۰۷	۲/۷۲	آرزوهای مثبت برای آینده
۳۸۳	۰/۰۰۱	۳/۷۵۰	۳/۱۶۵۰	۳/۳۱۵۰	۰/۶۴۰۰۰	-۰/۲۴۰۰	۳/۲۴۰۰	توانایی تصور انتخاب‌های احتمالی زندگی
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۵/۴۴	۲/۴۶	۲/۹۶	۰/۳۷۳۰۹	-۰/۲۹۵۱	۲/۷۶	اعتقاد به توانایی شخصی برای دگرگونی جامعه
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۸/۹	۲/۱۵	۲/۸۱	۰/۴۳۵۱۰	-۰/۵۲۰۵	۲/۴۸	زنان و دختران به عنوان عوامل فعال در رفاه خود
۳۸۳	۰/۰۰۱	۱۳/۸۹۲	۳/۳۰۹۹	۳/۴۵۸۳	۰/۶۷۹۴۸	۰/۳۸۴۱	۳/۳۸۴۱	توانایی حل مسئله
۳۸۳	۰/۰۰۱	۱۴/۰۳	۳/۳۱۴۲	۳/۴۶۶۸	۰/۶۸۰۳۰	۰/۳۹۰۵	۳/۳۹۰۵	تمایل به عمل به عنوان رهبر
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۴/۴۲	۲/۴۴	۳/۱۶	۰/۳۸۶۰۷	-۰/۲۰۲۸	۲/۸۰	پیگیری فرصت‌های مشارکت مدنی (مانند رای دادن، شرکت در جلسات اجتماعی...)
۳۸۳	۰/۰۰۱	-۹/۷۵	۱/۹۹	۲/۷۵	۰/۴۲۰۶۱	-۰/۶۳۰۳	۲/۷۲	انتظارات بالا برای موفقیت

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۴): تحلیل مضامین تغییر روابط قدرت در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان

درجه آزادی	سطح معناداری	آماره T	حد پایین	حد بالا	انحراف معیار	اختلاف میانگین	میانگین	مضامین پایه
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۹/۰۵	۲/۰۵	۲/۸۳	۰/۴۶۰۰۹	-۰/۵۶۰۲	۲/۴۴	تغییر نگرش مردان به‌عنوان حامی مقتدرسازی زنان
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۵/۴۳	۲/۴۱	۲/۹۳	۰/۵۴۰۰۹	-۰/۳۱۰۹	۲/۷۳	تغییر نگرش پسران به‌عنوان حامی مقتدرسازی زنان
۳۸۳	<۰/۰۰۱	۵/۸۷۳	۳/۴۳۶۱	۳/۶۲۴۳	۰/۸۹۰۰۵	-۰/۵۴۰۰	۳/۵۴۰۰	تغییر در الگوهای جنسیتی کار خانگی
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۵/۷۳	۲/۳۵	۲/۹۵	۰/۴۵۰۱۲	۰/۳۵۰۰	۲/۶۵	توانایی شناخت هنجارهای اجتماعی که باعث ایجاد نابرابری بین زن و مرد می‌شود
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۴/۹۱	۱/۵۰	۳/۰۶	۰/۴۸۰۰۶	-۰/۲۲۰۰۹	۲/۷۸	مذاکره در روابط زناشویی و تصمیم‌گیری
۳۸۳	<۰/۰۰۱	۱۳/۳۷۲	۳/۱۸۵۹	۳/۳۵۳۷	۰/۶۷۲۶۳	۰/۲۶۹۸	۳/۲۶۹۸	توانایی شنیده شدن در خانواده
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۱/۷۵	۲/۶۹	۳/۱۱	۰/۵۷۰۱۸	-۰/۱۰۱۹	۲/۹۰	تغییر در ارزش خالص نیروی کار خانگی
۳۸۳	<۰/۰۰۱	۱۶/۰۷۱	۳/۸۲۶۰	۳/۹۸۳۶	۰/۷۱۱۹۲	۰/۹۰۴۸	۳/۹۰۴۸	توانایی تصمیم‌گیری در خانواده
۳۸۳	<۰/۰۰۱	۱۵/۳۳۴	۳/۲۴۸۷	۳/۴۱۷۹	۰/۷۲۲۷۰	۰/۳۳۳۳	۳/۳۳۳۳	تغییر به‌سمت تصمیم‌گیری مشترک در خانواده
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۶/۳۳	۲/۴۱	۲/۹۰	۰/۴۶۲۰۲	-۰/۳۵۰۰۶	۲/۶۵	تقویت همکاری بین زن و مرد برای تغییر ساختارهای اجتماعی
۳۸۳	>۰/۰۰۵	-۱/۹۲	۲/۷۱	۳/۱۳	۰/۴۸۱۰۳	-۰/۰۸۱۰۹	۲/۹۳	کمک خانواده در افزایش دسترسی به منابع
	>۰/۰۰۱	-۶/۸۲	۲/۲۹	۲/۹۵	۰/۴۲۱۰۹	۰/۳۸۰۶	۲/۶۲	کمک اجتماع در افزایش دسترسی به منابع
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۷/۸۷	۲/۱۱	۲/۸۷	۰/۳۸۹۰۶	-۰/۵۱۱۲	۲/۴۹	همکاری بین مراقبان و اعضای جامعه برای افزایش دسترسی به منابع
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۶/۹۴	۲/۳۴	۲/۹۶	۰/۴۹۰۸۱	-۰/۳۴۴۷	۲/۶۶	تغییر در توزیع جنسیتی منابع
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۶/۹۳	۲/۳۱	۲/۹۵	۰/۴۶۱۲۰	-۰/۳۷۰۰	۲/۶۳	تغییر در توزیع منابع به‌سمت افزایش رفاه خانواده
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۵/۷۴	۲/۳۹	۱/۹۹	۰/۵۴۰۱۶	-۰/۳۱۰۱۷	۲/۶۹	توانایی اعمال قدرت با دیگران در قالب اقدام جمعی نظیر انجمن‌های زنان درگیر در فعالیت‌های سیاسی یا باشگاه‌های دختران که حمایت اجتماعی را در به چالش کشیدن هنجارهای جنسیتی ارائه می‌دهند
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۸/۱۹	۲/۱۶	۲/۸۹	۰/۵۶۰۷۱	-۰/۴۹۰۰۴	۲/۵۲	حمایت همسالان یا بزرگسالان

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۵): تحلیل مضامین افزایش قابلیت‌ها در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان

درجه آزادی	سطح معناداری	آماره T	حد پایین	حد بالا	انحراف معیار	اختلاف میانگین	میانگین	مضامین پایه
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۷/۸۳	۲/۲۲	۲/۹۲	۰/۴۵۰۲۳	۰/۴۳۰۰۲	۲/۵۸	توانایی تصمیم‌گیری در مورد آینده
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۷/۵۷	۲/۲۵	۲/۹۵	۰/۳۸۲۵۰	-۰/۴۰۵۲	۲/۶۰	توانایی انتخاب‌های معیار با انتظارات فرهنگی و اجتماعی
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۹/۲۶	۲/۰۳	۲/۸۳	۰/۴۱۷۰۹	-۰/۵۷۰۰۶	۲/۴۳	توانایی انتخاب‌هایی که بر انتظارات فرهنگی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۴/۱۲	۲/۵۴	۳/۰۲	۰/۵۳۴۹	-۰/۲۲۰۰۹	۲/۷۸	توانایی انتخاب‌های استراتژیک زندگی
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۸/۲۴	۲/۱۸	۲/۸۵	۰/۳۹۰۰۷	-۰/۴۸۰۰۹	۲/۵۴	توانایی بیان تصمیم‌ها یا انتخاب‌های خود
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۶/۶۸	۲/۳۹	۲/۸۷	۰/۴۳۰۰۱	-۰/۳۷۱۰	۲/۶۳	توانایی به فعلیت رساندن تصمیم‌ها یا انتخاب‌های خود
۳۸۳	>۰/۰۰۱	-۸/۱۰	۲/۱۲	۲/۸۴	۰/۴۶۰۱۶	-۰/۵۲۰۰۳	۲/۴۸	افزایش ظرفیت برای تعیین سرنوشت (یعنی توانایی فرد برای تعیین توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خود)

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
امکان حرکت آزادانه	۲/۶۱	-۰/۳۷۰۱	۰/۴۵۱۲۹	۲/۹۴	۲/۳۱	-۶/۹۳	>۰/۰۰۱	۳۸۳
توانایی سازماندهی و انسجام اجتماعی	۲/۵۹	-۰/۴۱۰۵	۰/۵۰۲۱۴	۲/۹۹	۲/۱۹	-۸/۲۲	>۰/۰۰۱	۳۸۳
توانایی بیان نظر	۲/۳۷	-۰/۶۳۱۲	۰/۴۳۱۰۹	۲/۸۳	۱/۹۱	-۹/۳۰	>۰/۰۰۱	۳۸۳
توانایی شنیدن در مدارس و انجمن‌های عمومی نظیر جلسات اجتماعی	۲/۵۴	-۰/۴۶۱۵	۰/۳۹۱۸	۲/۸۹	۲/۱۹	-۸/۲۰	>۰/۰۰۱	۳۸۳
توانایی تصمیم‌گیری در امور جامعه	۲/۴۵	-۰/۵۵۰۱	۰/۵۵۱۲۳	۲/۹۵	۱/۹۵	-۸/۶	>۰/۰۰۱	۳۸۳
امکان دسترسی به منابع خانگی (زمین، آب، غذا، پوشاک)	۳/۰۷۶۲	۰/۰۷۶۲	۰/۷۳۶۱۷	۳/۱۵۳۸	۳/۰۰۶	۱۰/۱۴	<۰/۰۰۱	۳۸۳
امکان دسترسی به فضاهای اجتماعی	۳/۲۴۱۰	۰/۲۴۱۰	۰/۷۱۷۵۳	۳/۳۱۶۵	۳/۱۶۵۵	۱۶/۵۹۹	<۰/۰۰۱	۳۸۳
امکان دسترسی به شبکه‌های اجتماعی غیر خانوادگی	۳/۳۰۷۹	۰/۳۰۷۹	۰/۷۱۹۴۳	۳/۳۹۴۶	۳/۲۲۱۲	۱۲/۸۴۷	<۰/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۶): تحلیل مضامین اصلاح عوامل ساختاری در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
وجود فرصت‌های شغلی	۲/۶۴	-۰/۳۶۰۵	۰/۴۶۵۲۱	۲/۹۶	۲/۳۳	-۶/۹۶	>۰/۰۰۱	۳۸۳
فرصت عمل به‌عنوان راهبر	۲/۵۲	-۰/۴۸۰۲	۰/۴۹۱۹۳	۲/۹۱	۲/۱۳	-۵/۷۱	>۰/۰۰۱	۳۸۳
افزایش فرصت برای مشارکت مدنی	۲/۵۴	-۰/۴۶۱۸	۰/۴۸۱۹۶	۲/۹۴	۲/۱۴	-۶/۸۷	>۰/۰۰۱	۳۸۳
دسترسی ساختاری به منابع و شبکه‌های اجتماعی	۲/۴۷	-۰/۵۳۵۶	۰/۴۴۱۹۸	۲/۸۶	۲/۰۸	-۸/۷۴	>۰/۰۰۱	۳۸۳
تغییر سیاست‌ها به نفع زنان و دختران در سطوح محلی، منطقه‌ای و ملی	۲/۵۱	-۰/۴۰۱۵	۰/۳۸۰۱۷	۲/۸۷	۲/۱۵	-۸/۲۶	>۰/۰۰۱	۳۸۳
اعمال سیاست‌های موجود به نفع زنان و دختران	۲/۵۵	-۰/۴۵۰۰۲	۰/۴۴۰۰۹	۲/۹۵	۲/۱۵	-۷/۳۷	>۰/۰۰۱	۳۸۳
حفاظت طبق قانون	۲/۸۰	-۰/۲۰۰۰۶	۰/۴۲۰۰	۳/۰۴	۲/۵۶	-۴/۷۶	>۰/۰۰۱	۳۸۳
قوانینی که به زنان و دختران اجازه می‌دهد حقوق خود را مطالبه کنند	۲/۴۵	-۰/۵۵۱۵	۰/۴۴۱۷۰	۲/۸۷	۲/۰۳	-۸/۸۷	>۰/۰۰۱	۳۸۳
تغییرات سیستمی در نهادهای اجتماعی	۲/۵۰	۰/۵۰۱۹	۰/۵۳۱۳۲	۲/۹۰	۲/۲۰	-۶/۸۷	>۰/۰۰۱	۳۸۳
تغییر رویه‌ها در سطح خانواده به نفع زنان و دختران	۳/۲۰۰۰	۰/۲۰۰۰	۰/۷۸۶۸۳	۳/۲۷۸۸	۳/۱۲۱۲	۲/۵۴۲	<۰/۰۰۱	۳۸۳
تغییر رویه‌ها در سطح جامعه به نفع زنان و دختران	۲/۷۴	-۰/۲۶۵۲	۰/۴۸۰۷۶	۳/۰۲	۲/۴۶	-۵/۴۲	>۰/۰۰۱	۳۸۳
آگاهی انتقادی از ساختارها و هنجارهای اجتماعی گسترده‌تر	۲/۵۹	-۰/۴۱۱۲	۰/۴۶۱۹۸	۲/۹۱	۲/۲۷	-۷/۰۴	>۰/۰۰۱	۳۸۳
یافتن سازوکارهای محلی مقتدرسازی	۲/۵۶	۰/۴۴۱۲	۰/۴۸۱۷۳۶	۲/۸۴	۲/۲۸	-۶/۶۹	>۰/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۷): تحلیل توسعه اقتصادی در محیط تصمیم کلان شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
کسب مهارت‌های جدید توسط زنان و تغییرات در عملکرد تجاری	۳/۴۲۸۶	۰/۴۲۸۶	۰/۷۰۷۴۰	۳/۵۱۰۳	۳/۳۴۶۹	۱۴/۴۵۷	<۰/۰۰۱	۳۸۳
دسترسی زنان به بازارهای جدید	۳/۱۸۱۰	۰/۱۸۱۰	۰/۷۷۱۰۶	۳/۲۴۰۱	۳/۱۲۱۹	۳/۳۵۰	<۰/۰۰۱	۳۸۳
افزایش سود زنان از بازارهای جدید مالی	۲/۶۵	۰/۳۵۴۱	۰/۴۵۱۳۸	۲/۹۵	۲/۳۵	-۵/۷۱	>۰/۰۰۱	۳۸۳
بهبود معیشت زنان	۲/۶۲	-۰/۳۸۳۵۰	۰/۴۸۱۲۹	۲/۹۰	۲/۱۲	-۶/۸۷	>۰/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۸): تحلیل مضامین رفع تبعیض در محیط تصمیم کلان شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره تی	سطح معناداری	درجه آزادی
دسترسی عادلانه به فرصت‌های آموزشی	۳/۴۰۳۲	۰/۴۰۳۲	۰/۶۸۶۰۷	۳/۴۸۲۲	۳/۳۲۴۲	۱۶/۱۲۵	<۰/۰۰۱	۳۸۳
دسترسی عادلانه به فرصت‌های شغلی	۳/۳۷۴۶	۰/۳۷۴۶	۰/۶۷۶۷۲	۳/۴۵۲۲	۳/۲۹۷۰	۱۳/۶۳۴	<۰/۰۰۱	۳۸۳
دسترسی عادلانه به امکانات رفاهی شهری	۳/۴۲۸۶	۰/۴۲۸۶	۰/۷۲۰۸۱	۳/۵۱۰۴	۳/۳۴۶۸	۱۴/۲۱۵	<۰/۰۰۱	۳۸۳
دسترسی عادلانه به پست‌های مدیریتی	۲/۶۸	-۰/۳۲۱۶	۰/۴۵۴۷۰	۲/۹۵	۲/۴۱	-۶/۷۳	>۰/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۹): تحلیل مضامین زندگی و سلامتی در محیط تصمیم کلان شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
روش‌های مدرن پیشگیری از بارداری	۳/۶۶۳۵	۰/۶۶۳۵	۰/۸۶۷۵۵	۳/۷۵۲۱	۳/۵۷۴۹	۷/۴۶۳	<۰/۰۰۱	۳۸۳
نرخ مناسب تولد	۲/۷۵	-۰/۲۵۲۴	۰/۴۷۰۲۳	۳/۰۵	۲/۴۵	-۵/۳۲	>۰/۰۰۱	۳۸۳
میزان بالای امید به زندگی در بدو تولد	۳/۶۱۵۹	۰/۶۱۵۹	۰/۸۱۶۴۷	۳/۷۱۱۷	۳/۵۲۰۱	۱۴/۵۶۹	<۰/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۱۰): تحلیل مضامین آموزش، مهارت‌سازی و دانش در محیط تصمیم کلان شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
جمعیت مناسب زن با تحصیلات متوسطه یا بالاتر	۳/۳۵۸۷	۰/۳۵۸۷	۰/۶۶۸۸۳	۳/۴۳۶۱	۳/۲۸۱۳	۱۷/۱۳۰	<۰/۰۰۱	۳۸۳
درصد بالای زنان آشنا با فناوری‌های جدید	۲/۵۳	-۰/۴۷۰۳	۰/۵۶۰۱	۲/۹۵	۲/۱۱	-۷/۴۲	>۰/۰۰۱	۳۸۳
درصد بالای زنان مسلط به دانش و تکنیک‌های جدید	۲/۴۹	-۰/۵۱۰۱	۰/۴۱۰۰۸	۲/۸۶	۲/۱۲	-۸/۲۲	>۰/۰۰۱	۳۸۳
درصد بالای زنان مسلط به مهارت‌های کاربردی	۲/۶۲	-۰/۳۸۰۳	۰/۴۷۰۰۵	۲/۸۷	۲/۳۸	-۶/۷۲	>۰/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۱۱): تحلیل مضامین کار و شمولیت مالی در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
نرخ مشارکت نیروی کار زنان در خانواده‌های دارای فرزند	۲/۷۳	۰/۲۷۱۸	۰/۴۷۸۰۶	۲/۹۹	۲/۴۷	-۵/۷۳	۰>/۰۰۱	۳۸۳
درصد بالای مالکیت زنان بر حساب مالی	۲/۵۸	-۰/۴۲۱۷	۰/۴۵۱۸۹	۲/۹۰	۲/۲۶	-۷/۲۳	۰>/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول شماره (۱۲): تحلیل مضامین مشارکت در تصمیم‌گیری در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان

مضامین پایه	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	حد بالا	حد پایین	آماره T	سطح معناداری	درجه آزادی
سهام مناسب زنان از کرسی‌های مجلس	۲/۴۶	-۰/۵۴۱۲	۰/۳۹۱۵۴	۲/۸۵	۲/۰۷	-۹/۱۶	۰>/۰۰۱	۳۸۳
سهام مناسب زنان از کرسی‌های دولت محلی	۲/۴۰	-۰/۶۰۰۱۲	۰/۴۵۰۰۱	۲/۹۰	۱/۹۱	-۹/۶۴	۰>/۰۰۱	۳۸۳
سهام مناسب زنان از پست‌های مدیریتی	۲/۴۷	۰/۵۳۰۰۱	۰/۳۷۰۰۲	۲/۸۷	۲/۰۷	-۸/۹۱	۰>/۰۰۱	۳۸۳

مأخذ: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

نحوه ارجاع به این مقاله:

مهدوی سعیدی، پسند، بهزاد فر، مصطفی، مسعود، محمد ورشتیان، سید محمد. (۱۴۰۳). تحلیل پیامدهای مقتدرسازی زنان در محیط تصمیم کلان‌شهر اصفهان. پژوهش‌های فضا و مکان در شهر، ۸(۳۳)، ۷۱-۹۴. <https://doi.org/10.22034/jspr.2025.2055358.1119>

DOI: <https://doi.org/10.22034/jspr.2025.2055358.1119>

URL: https://jspr.jdisf.ac.ir/article_724336.html?lang=en

Copyrights:

©2023 by the authors. Published by Journal of Urban Studies on Space and Place. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی